12 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1997 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ #26 (1380)

Ազգ
Azg

Մինսկի խմբի եռանախագահությանը այլեւս ոչ ոք դեմ չէ

ԵՐԵՎԱՆ, 11 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ադրբեջանի նախագահը համաձայնել է, որ ԵԱՀԿ Մինսկի խումբը պետք է ունենա երեք համանախագահ՝ Ռուսաստան, ԱՄՆ եւ Ֆրանսիա: Համաձայն «Ազատություն» ռադիոկայանի, փետրվարի 10-ի ուշ երեկոյան Հեյդար Ալիեւն այդ մասին հեռախոսով հայտնել է Ֆրանսիայի նախագահ Ժակ Շիրակին: Հայաստանի ղեկավարությունը նախկինում արդեն համաձայնել էր երեք համանախագահների տարբերակին: Անցյալ շաբաթ Ռուսաստանի արտգործնախարարության ներկայացուցիչը եւս հայտնել էր, որ իր երկիրը դեմ չէ երեք համանախագահի տարբերակին:

Դիվանագետների համոզմամբ, շուտով կկայացվի համաձայնություն Ռուսաստանի, Ֆրանսիայի, ԱՄՆ-ի մասնակցությամբ՝ Լեռնային Ղարաբաղի հիմնահարցը լուծելու շուրջ բանակցություններ անցկացնելու մասին: ԵԱՀԿ պաշտոնատարներն «Ազատություն» ռադիոկայանին տեղեկացրել են, որ հավանաբար պաշտոնական համաձայնություն կկայացվի մինչեւ փետրվարի վերջը, որը թույլ կտա վերսկսել բանակցությունները: ԵԱՀԿ ավագ պաշտոնյա Դանիայի ներկայացուցիչ Քրիստիանսենը ներկայումս գտնվում է Մոսկվայում այս հարցով քննարկումներ անցկացնելու նպատակով:

ՀԱՐՑԱԶՐՈՒՅՑ

Լեւոն Տեր-Պետրոսյան. «Մենք թույլ չենք տա, որ 150 հազար հայերի կյանքը վտանգի ենթարկվի»

Գերմանական «Ֆոկուս» հանդեսի վերջին համարում զետեղվել է այդ պարբերականի թղթակից Աշոտ Մանուչարյանի հարցազրույցը Հայաստանի նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի հետ: Այն ձեր ուշադրությանն ենք ներկայացնում «Ազատություն» ռադիոկայանի հայկական ծառայության թարգմանությամբ:

– Ինչպե՞ս կարելի է կարգավորել Լեռնային Ղարաբաղի հարցում Հայաստանի եւ Ադրբեջանի հակամարտությունը:

– Լուծումը կարելի է գտնել միայն Հայաստանի, Լեռնային Ղարաբաղի եւ Ադրբեջանի միջեւ բանակցություններ վարելու ճանապարհով: Այնուհանդերձ, լավագույն ուղին Լեռնային Ղարաբաղի եւ Ադրբեջանի միջեւ ուղղակի բանակցություններ վարելն է: Անհեթեթություն կլինի, եթե Լեռնային Ղարաբաղը իբրեւ հակամարտության հիմնական կողմ դուրս մնա բանակցություններից Ադրբեջանի քաղաքական ամբիցիաների պատճառով:

– Բաքուն դեռեւս հույս է տածում, որ կարող է ռազմական միջոցներով լուծել Լեռնային Ղարաբաղի խնդիրը:

– Հայաստանը պարտավոր է երաշխավորել Լեռնային Ղարաբաղի բնակչության անվտանգությունը: Մենք թույլ չենք տա, որ 150 հազար հայերի կյանքը վտանգի ենթարկվի: Եթե նրանք հայտնվեն տեղահանության եւ ցեղասպանության սպառնալիքի տակ, ապա մենք անտարբեր չենք լինի:

– Ի՞նչ շահեր ունի Մոսկվան Անդրկովկասում:

– Ռուսաստանի շահերը առնչվում են անվտանգության քաղաքականությանը: Մոսկվան խանդով է հետեւում անդրկովկասյան եւ միջինասիական պետություններին, որոնք անկախացել են կայսրությունից եւ այժմ բաց են Միացյալ Նահանգների, Թուրքիայի եւ ՆԱՏՕ-ի ներազդեցության համար: Մոսկվայի կասկածները ինձ համար հասկանալի են:

Տես ➧ էջ 8

ԱՅՑ

Վարդան Օսկանյան. «Անվտանգության առումով Հայաստանը բացառիկ տեղում է գտնվում»

ՆԱՏՕ-ի գլխավոր քարտուղարը ժամանում է Երեւան

ՀԱԿՈԲ ԱՍԱՏՐՅԱՆ

Այսօր Երեւան է ժամանում ՆԱՏՕ-ի գլխավոր քարտուղար Խավիեր Սոլանան, որն իր երկօրյա այցի ընթացքում կհանդիպի ՀՀ նախագահի, Ազգային ժողովի նախագահի, արտաքին գործերի եւ պաշտպանության նախարարների հետ: Այսօր երեկոյան Խավիեր Սոլանան Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի մեծ դահլիճում հանդես կգա դասախոսությամբ՝ «ՆԱՏՕ-ն հետսառըպատերազմյան շրջանում» թեմայով, այնուհետեւ ՀՀ արտգործնախարարի հետ կմասնակցի համատեղ մամուլի ասուլիսին, որը տեղի կունենա ժամը 20.00-ին կառավարության ընդունելության տանը: Վաղը ՆԱՏՕ-ի գլխավոր քարտուղարը կայցելի ՀՀ-ում Հունաստանի դեսպանություն, այնուհետեւ մշակութային ծրագրի շրջանակներում կլինի Մատենադարանում, պատմության եւ ժամանակակից արվեստի թանգարաններում:

Սոլանա-Շեւարդնաձե հանդիպում Թբիլիսիում

Մինչ այդ, տեղին է շոշափել այն հարցը, թե ի՞նչ սպասելիքներ ունի Հայաստանն այս այցից, ո՞րն է մեր արտաքին գերատեսչության դիրքորոշումը, հատկապես ՆԱՏՕ-ի ընդարձակման վերաբերյալ: Այս հարցերի մեկնաբանման խնդրանքով դիմեցինք ՀՀ արտգործնախարարի առաջին տեղակալ Վարդան Օսկանյանին: Փոխնախարարի ասելով՝ ՆԱՏՕ-ի ընդլայնման նկատմամբ Հայաստանի դիրքորոշումը հետեւյալն է. պետք է հարգվի երկու սկզբունք: Մեկն այն է, որ յուրաքանչյուր երկիր իրավունք ունի որոշելու իր անվտանգությանն առնչվող խնդիրները, եւ երկրորդ, որ մի երկրի անվտանգության հարցը՝ չպետք է լուծվի մի այլ երկրի անվտանգության հաշվին:

«Այս երկու սկզբունքների համերաշխ ներդաշնակումը պետք է տեղի ունենա: Եւ սա ամբողջականությամբ կիրառելի է ՆԱՏՕ-ի ընդլայնման խնդրում», ասաց փոխնախարարը, ավելացնելով, որ իհարկե, Արեւելյան Եվրոպայի երկրները իրավունք ունեն որոշելու, թե ինչպես են ուզում լուծել իրենց անվտանգության խնդիրները, բայց այդ խնդիրների լուծումը չպետք է լինի Ռուսաստանի կամ այլ երկրների հաշվին:

Տես ➧ էջ 8

Իսրայելը ռմբակոծեց Հըզբոլլահի հենակետերը

11 ՓԵՏՐՎԱՐ, DW: Իսրայելի ռազմական օդանավերը Լիբանանի արեւելքում եւ հարավում ռմբակոծեցին իսլամական Հըզբոլլահ շարժման հենակետերը: Ըստ հաղորդագրությունների, հարձակման հետեւանքով վիրավորվել է 4 հոգի եւ ոչնչացվել Բաալբեկ քաղաքում գտնվող գրոհայինների ռադիոկայանը: Լիբանանի արեւելքում գտնվող այս քաղաքը համարվում է Հըզբոլլահի պատվարներից մեկը:

Օ. Ջ. Սիմպսոնից պահանջվեց վճարել եւս 25 միլիոն դոլար

ԼՈՍ ԱՆՋԵԼԵՍ, 11 ՓԵՏՐՎԱՐ, WSJ: Լոս Անջելեսի քաղաքացիական գործերով դատարանը նախկին ֆուտբոլային (ամերիկյան) աստղ Օ. Ջեյ. Սիմպսոնից պահանջեց 25 միլիոն դոլար վճարել Նիկոլ Բրաուն Սիմպսոնին եւ նրա ընկերոջը՝ Ռոնալդ Գոլդմանին սպանելու համար, որպես վնասուց պատիժ: 25 միլիոն դոլարը գումարվելու է նախապես դատարանի կողմից իբրեւ վնասուց հատուցում որոշված 8,5 միլիոնին, որ Սիմպսոնն ստիպված է վճարել Գոլդման ընտանիքին: Այնուհանդերձ, որոշ գնահատումներով սեւամորթ աստղը այդքան ունեցվածք կամ գումար չունի: Հիշեցնենք, որ շուրջ 1,5 տարի առաջ, Լոս Անջելեսի քրեական դատարանում, մեծամասնությամբ սեւամորթ ատենակալների որոշումով Օ. Ջ. Սիմպսոնն անպարտ էր արձակվել: Մինչդեռ անցյալ շաբաթ քաղաքացիական դատարանի սպիտակամորթ ատենակալները նրան մեղավոր էին ճանաչել միաձայն հանգանքով:

ԴԻՎԱՆԱԳԻՏԱԿԱՆ

Վ. Չիտեչյանը Փարիզից տեղափոխվում է Բրյուսել

Վ. Փափազյանը փոխարինում է նրան

Փարիզում լույս տեսնող «Աշխարհ» շաբաթաթերթն իր վերջին համարում հաստատում է այն, ինչի մասին Երեւանում քաղաքական շրջանակները խոսում էին վաղուց՝ Ֆրանսիայում ՀՀ դեսպան Վիգեն Չիտեչյանը այս ամսվա ընթացքում Փարիզից տեղափոխվելու է Բրյուսել, որպես ՀՀ դեսպան Բենիլյուքսի երկրներում եւ Եվրամիությունում: Նույն պաշտոնում նրան Փարիզում փոխարինելու է նախկին արտգործնախարար Վահան Փափազյանը, որ 1993-ին նույն երկրում զբաղեցնում էր ՀՀ հավատարմատարի պաշտոնը:

Թերթը հիշեցնում է, որ 1995 թ. հոկտեմբեր ամսին ստանձնելով Ֆրանսիայում ՀՀ դեսպանի պարտականությունները, Վ. Չիտեչյանին կարճ ժամկետում հաջողվել է նվաճել ֆրանսահայ ողջ համայնքի ու կազմակերպությունների հարգանքն ու համակրանքը իր երկրի համար տարած հետեւողական եւ արդյունավետ աշխատանքի շնորհիվ: Թերթը մաղթում է, որ նրա ձեռնհասությունը նոր պաշտոնում համաեվրոպական տարողություն ստանա:

Իրանի եւ Նախիջեւանի միջեւ երկաթուղային կապը վերականգնվել է

ԹԵՀՐԱՆ, 11 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՌՏ-AFP: ԻՌՆԱ գործակալությունը հաղորդել է, որ փետրվարի 9-ին Իրանը իննամյա ընդմիջումից հետո վերականգնել է երկաթուղային կապը Նախիջեւանի հետ:

Իրանի հեղափոխության 19-րդ տարեդարձի կապակցությամբ փետրվարի 7-ին կայացած ընդունելության ժամանակ Ադրբեջանում Իրանի դեսպան Ալիրզա Բիգդելին ասել է, որ Հյուսիսային Իրանից դեպի Նախիջեւան անցնող գազատարը սկսելու է գործել հաջորդ տարի: Փետրվարի 7-ին Թեհրանը հաղորդել է, թե Բիգդելին ասել է նաեւ, որ չի կարող ոչ հաստատել, ոչ էլ հերքել հաղորդագրությունները այն մասին, թե Ադրբեջանի նախկին վարչապետ Սուրաթ Հուսեյնովը, որ 1994-ի հոկտեմբերի հեղաշրջման անհաջող փորձի մեջ մեղադրվելուց հետո փախել է Ադրբեջանից, ներկայումս գտնվում է Իրանում:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎ

Բյուջեի նախագիծը սպառնում է տրոհել խորհրդարանը

ՆԱՐԻՆԵ ՄԿՐՏՉՅԱՆ

ԱԺ-ի փետրվարի 11-ի հանձնաժողովների համատեղ նիստի օրակարգում 1997 թ. ՀՀ պետական բյուջեի մասին ՀՀ օրենքի նախագծի շուրջ պատգամավորների, խմբակցությունների առաջարկությունների քննարկումն էր: Ֆինանսների նախարար Լեւոն Բարխուդարյանը ներկայացրեց այն փոփոխությունները, որ ԱԺ վերջին լիագումար նիստից հետո կատարել էր կառավարությունը նախագծում: Նշվեց, որ փոփոխություններ են իրականացվել դեֆիցիտի ֆինանսավորման հատվածում՝ փոփոխությունները կազմել են 456 մլն դրամ: Անդրադառնալով ՀՀ նոր անձնագրերի ֆինանսական հարցին, Բարխուդարյանը նշեց, որ անձնագրերի իրացումից կանխատեսվող «մեծ գումարները» չեն ստացվել, իսկ 450 մլն դրամ որպես փոխհատուցում պետք է վերադարձվի «Հայաստան» հիմնադրամին: 10 մլն դրամ, ըստ ֆինանսների նախարարի, հատկացվելու է միջազգային ռազմավարական խաղերին, որոնք անցկացվելու են Սիցիլիայում: Նախատեսվում է անցկացնել միջազգային փառատոն՝ նվիրված Փարաջանովին, որի նախապատրաստական աշխատանքների վրա ծախսվելու է 5 մլն դրամ («Շամիրամի» առաջարկությունը): Առողջապահության համակարգում ուռուցքաբանական հիվանդությունների բուժման նպատակով հատկացվել է 171 մլն դրամ: Ֆինանսների նախարարը տեղեկացրեց, որ արված առաջարկությունների հիման վրա «որոշ չափով» բացվել է ՆԳ եւ ազգային անվտանգության համակարգի ֆինանսավորումը: Նախարարն ավելացրեց, որ պատգամավորների արած առաջարկները 154-ն են, դրանք կամփոփվեն պետբյուջեի նախագծի վերջնական տարբերակում: Իսկ այդ պահին հայտնի էր, որ ծախսերի մասով հատկացումներն աճել են 3.6 մլն դրամով, եկամուտների եւ գրանտների մասով 31 մլն: Նախատեսվում է 2.9 մլրդ դրամով ավելացնել բյուջե ակցիզային հարկից ստացվող մուտքերը: Ըստ այդմ, կբարձրացվեն բենզինից, օղուց եւ ծխախոտից գանձվող ակցիզային հարկերը:

Տես ➧ էջ 7

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ **տեղական**

ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ԴԱՏԱՐԱՆ

Միջպետական պայմանագրեր Ուկրաինայի եւ Հունաստանի հետ

Երեկ ՍԴ-ի դռնբաց նիստում քննության էին դրված «ՀՀ կառավարության եւ Ուկրաինայի կառավարության միջեւ իրենց պետության սահմաններից դուրս աշխատող ՀՀ եւ Ուկրաինայի քաղաքացիների աշխատանքային գործունեության եւ սոցիալական պաշտպանության մասին» համաձայնագիրը եւ «ՀՀ եւ Հունաստանի Հանրապետության միջեւ համաձայնության, բարեկամության եւ համագործակցության» պայմանագիրը:

Առաջին համաձայնագիրը ստորագրվել է Կիեւում 1995 թ. հունիսի 17-ին, երկու երկրների տարածքում քաղաքացիների աշխատանքային գործունեության եւ սոցիալական պաշտպանության բնագավառում համագործակցության համակողմանի զարգացման նպատակով:

Երկրորդ պայմանագիրը ստորագրվել է 1996 թ. հունիսի 17-ին՝ Աթենքում: Պայմանագրով երկու կողմերը կհամագործակցեն մարդու իրավունքների եւ հիմնական ազատությունների պաշտպանության եւ խրախուսման բնագավառում, մասնավորապես համապատասխան միջազգային կազմակերպությունների շրջանակում: Երկու պետությունները ԵԱՀԿ շրջանակներում սատար կկանգնեն զինաթափման գործընթացին եւ հակամարտությունների կանխմանը: Նախատեսվում է նաեւ համագործակցություն տնտեսական, մշակութային, գիտական եւ կրթական ոլորտներում:

ՀՀ նախագահի լիազոր ներկայացուցիչներն էին սոցապ նախարար Հրանուշ Հակոբյանը եւ ԱԳՆ իրավապայմանագրային վարչության պետ Շահեն Ավագյանը: Դռնփակ խորհրդակցությունից հետո հրապարակվեց, որ հիշյալ պայմանագրերում ամրագրված պարտավորությունները համապատասխանում են ՀՀ Սահմանադրությանը:

ԱՐԱՔՍ ՄԱՓԱՐՅԱՆ

ՀԱՄԱՌՈՏ

Թոշակները հարկման ենթակա չեն

ԵՐԵՎԱՆ, 11 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՓԱՍՏ: Բնակչությանը տրվող թոշակները հարկման ենթակա չեն: Համաձայն ՀՀ հարկային տեսչության տեղեկատվության, այլ հարց է, երբ դրանք պահվում են խնայբանկում որպես ավանդ: Ըստ նույն աղբյուրի, այդ դեպքում ավանդ հանդիսացող թոշակի եկամտային մասից պահվում է եկամտահարկ:

Մաքսանենգված գորգեր այս անգամ Գոգավանում

Փետրվարի 8-ին մաքսային իրավախախտումների դեմ պայքարի ծառայության աշխատակիցները նոգրավել են Հայաստանից դուրս բերվող ձեռագործ գորգերի հերթական խմբաքանակը՝ այս անգամ Գոգավանի մաքսային կետում: Թուրքիա մեկնող «Մերսեդես 303» PE 67-67 համարանիշի ավտոբուսի մաքսային ստուգման ժամանակ Վանաձորի բնակիչ Սեյրան Միրզոյանի ուղեբեռում հայտնաբերվել են չհայտարարագրված ձեռագործ 10 գորգ եւ 6 կարպետ: Դրանք իբր թե գնվել են 1500 դոլարով: Արվեստագիտական փորձաքննությունը, որը հանձնարարվել է մշակույթի նախարարության համապատասխան հանձնաժողովին, կպարզի այս գործերի արժեքը:

ՀՀ ՄՎ ԼՐԱՏՎԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

Հեռախոսավարձն «ավանդով» մուծելու վնասները

Որ հեռախոսը կապի լավագույն միջոցը չէ, ապացուցելու կարիք չկա: Հայտնի է նաեւ, որ հեռախոսացանցի խառնաշփոթ աշխատանքը պատճառաբանվում է բաժանորդներից գանձվող չնչին հեռախոսավարձերով: Հեռախոսացանցը ֆիզիկապես եւ բարոյապես մաշված է, հեռախոսային կապը, համապատասխանաբար՝ անհուսալի: Վերջապես, հայտնի է, թե ինչպիսի գերմարդկային ճիգեր են պետք փչացած հեռախոսակապը վերականգնելու համար: Ավտոմատ հեռախոսակայան (ԱՀԿ) զանգահարելու փորձերը սովորաբար անհաջող են ավարտվում: Երջանիկ պատահականությամբ անհրաժեշտ համարով միանալու դեպքում այն կամ զբաղված է լինում, կամ չի պատասխանում: Առաջին դեպքում, բնականաբար, մտածում ես, որ լսափողը մի կողմ է դրված, երկրորդ դեպքում, քանի որ քիչ հավանական է, որ հեռախոսակայանն ամայի լինի, ենթադրում ես, թե հեռախոսավարուհին սուրճ է խմում կամ զբաղված է այլ, ավելի կամ պակաս հետաքրքիր գործով: Բացառված չէ, որ պատճառը դժբախտ հեռախոսացանցի մաշվածությունն է, որին, սակայն, այս դեպքում «ըմբռնումով մոտենալը» դժվար է, քանզի քաղաքացին վստահ է, որ ԱՀԿ հեռախոսը գոնե պետք է անթերի աշխատի:

Ինչեւէ, հեռախոսային կապից զրկված բաժանորդն ամենից հաճախ ստիպված է լինում անձամբ ներկայանալ մոտակա ԱՀԿ: Հեռախոսակայանում նրան խոստանում են ստուգել գիծը եւ վերացնել անսարքությունը: Նույնիսկ ժամկետ են նշանակում: Սակայն ժամկետները գալիս են ու գնում, իսկ հեռախոսակապը չի վերականգնվում (մանավանդ, եթե բաժանորդը կլորիկ գումար չի զոհաբերել դրա համար): Այսպես, «ոծբախտ» հեռախոսահամարի տերը տառապում է 4 օր, մեկ շաբաթ, մեկ ամիս, մաշում ԱՀԿ-ի դռները, մինչեւ մի օր, վերջապես, հեռախոսը կրկին աշխատում է:

Սակայն, մեր «հեռախոսային» առօրյայում հաճախ են պատահում դեպքեր, որ ամենեւին կապված չեն տեխնիկական բարդությունների հետ, այլ սովորական անփութության եւ անտարբերության արդյունք են: Որպես ապացույց՝ բարմ օրինակ Կոմիտաս 42 շենքի բնակչուհի 75-ամյա Պ. Գրիգորյանի փորձից (ապրում է ամուսնու եւ որդու հետ, որեւէ տեսակի «բիզնեսով» չի զբաղվում եւ, չնայած թոշակի ընձեռած սուղ հնարավորություններին, բարեխղճորեն վճարում է բազմատեսակ վարձերը): Ավելի քան 2 շաբաթ այս մարդկանց գրեթե չքեռուցվող բնակարանում բացավորում է բարձր ջերմությամբ ուղեկցվող գրիպը: Մեկ շաբաթ առաջ, հակառակի պես, անջատվում է ծեր ամուսիններին արտաքին աշխարհի հետ կապող միակ միջոցը՝ հեռախոսը: Նրանց առողջական վիճակով հետաքրքրվող ազգականների՝ ԱՀԿ ուղղված հարցումներից պարզվում է, որ «հեռախոսն անջատված է հեռախոսավարձը չմուծելու» պատճառով: Իրականում, սակայն, հեռախոսավարձը մուծված է, այն էլ՝ միանգամից 3 ամսվա համար: Ի պատասխան այս փաստարկի, ԱՀԿ-ի աշխատակիցը սիրալիր հայտնում է, որ տանտերերը հեռախոսի գրքույկով հանդերձ պետք է ներկայանան ԱՀԿ, եւ միջադեպը կհարթվի: Ուրբաթ օրվա վերջին, հիվանդությունից դեռ չապաքինված, ԱՀԿ է շտապում տիկին Գրիգորյանի որդին, սակայն նրան (նույնպես սիրալիր) առաջարկում են ներկայանալ մյուս օրը, մինչեւ կեսօր: Հաջորդ առավոտյան, սակայն, հեռախոսակայանում ոչ ոք չի լինում: Երկուշաբթի օրը, վերջապես հանդիպելով, որ հեռախոսավարձը մուծված է, տիկին Գրիգորյանին տեղեկացնում են, որ հեռախոսն անջատված է, որովհետեւ վճարված է... միանգամից 3 ամսվա վարձը: Ծեր կինը, չնայած տարակուսանքին (մի՞թե վարձը նախապես մուծելը պատժելի արարք է), տուն է գնում վստահ, որ հեռախոսը վերջապես կաշխատի: Սակայն հեռախոսը շարունակում է լռել եւ այդ, եւ հաջորդ օրը: Ե՞րբ կվերականգնվի խափանված հեռախոսակապը, դժվար է ասել (գուցե, այս պահին այն արդեն գործում է), սակայն անհասկանալի է, թե ինչ-որ մեկի անփութությունից ինչո՞ւ պետք է տուժի հեռախոսացանցի նկատմամբ պարտականություններում չթերացած քաղաքացին:

ԼԻԼԻԹ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

Սկիզբը էջ 1

Ինչ վերաբերում է համայնքներին տրվող դոտացիաներին, Բարխուդարյանը նշեց, որ 900 համայնքների բյուջեները հաստատելու է կառավարությունը, ըստ դոտացիաների հատատման նորմատիվների (տարեկան կտրվածքով):

Ի պատասխան պատգամավորների հարցերի, Լեւոն Բարխուդարյանը տեղեկացրեց, որ ապրիլի 1-ից 10 տոկոսով կրճատվելու է կառավարման ապարատի հաստիքների թվաքանակը: 20 մլն դրամ հատկացվելու է «տեղեկատվության տարածմանը»: Ավելի ուշ, լրագրողների համար նախարարը ճշտեց «տեղեկատվության տարածում» հասկացության իմաստը, որը, ըստ էության, նշանակում է հատկացումներ պետական քարոզչություն իրականացնելու նպատակով, եւ ըստ նախարարի, բնավ էլ «պարտադիր չէ», որ այդ հատկացումներն ուղղվեն միայն Արմենպրեսին:

Եվ քանի որ ԱԺ-ի լիագումար նիստում հաճախ էր մենադրամի պլանն ուղղվում Կենտրոնական բանկի նախագահի կողմը, վերջինս փորձեց մի շարք հարցերում պարզություն մտցնել: Նախ, ԿԲ նախագահը փորձեց բանկային գիտելիքներ ուսուցանել ներկաներին, նկատելով, որ «դոլարի եւ դրամի փոխարժեքը որեւէ կապ չունի Հայաստանի բյուջեի հետ» եւ, որ «բյուջեի հաշվարկման հիմքում պետք է դրվի սղաճը»: Որպես ամփոփիչ վկայություն, ԿԲ նախագահն ասաց, որ դոլարի եւ դրամի փոխարժեքը բյուջեի հաշվարկման վրա կարող են ազդել այնքանով, որքանով կազդեն գերմանական մարկի եւ դրամի կամ ճապոնական իենի եւ դրամի փոխարժեքները: Այսինքն փոխարժեքը որեւէ նշանակություն չունի: Սակայն տնտեսագիտական տարրական գիտելիքներն անգամ վկայում են հակառակի մասին, եթե բյուջեն հաշվարկվում է դոլարի նկատմամբ 412 դրամի փոխարժեքով, դա նկատելիորեն տարբեր է, եթե հաշվարկը կատարվի 465 դրամով: Ինչեւէ:

Արամ Մանուկյանը («Հանրապետություն») բարձրացրեց աղեսի գոտու հարցը, նշելով, որ բյուջեի նախագծով նախատեսված 2 մլրդ դրամը բացված չէ աղեսի գոտու յուրաքանչյուր վայրի համար: Բացի այդ, Մանուկյանն ավելացրեց, որ չի պահպանվում համամասնությունը, եւ հիշատակեց Երեւանի վթարային շենքերի ամրացման համար նախատեսվող հատկացումները: Ըստ Մանուկյանի տեղեկատվության, 810 հազար քառ. մ ավերված հատված կա աղեսի գոտում (Ռիխտերի սանդղակով): Խոսրով Հարությունյանը փորձեց առարկել, ներկայացնելով այլ թվային ցուցանիշներ: Դրան ի պատասխան, Հովի. Մաթինյանը («Հանրապետություն», Լոռվա մարզպետ) տեղից նկատեց, որ «դրանք կեղծ թվեր են»: Էկոնոմիկայի նախարար Վ. Ավանեսյանը նշեց, որ վթարային շենքերի 50 տոկոսը Երեւանում է գտնվում, դրանք 4-րդ կարգի վթարայնության շենքեր են: Իսկ ինչ վերաբերում է աղեսի գոտուն, ապա, ըստ նախարարի, «պետական քանդված ֆոնդը կվերականգնվի պետական միջոցներով»: Աղեսի գոտու շուրջ հարցերը որպես կանոն տրվում էին ընդգծված բարձր տոնայնությամբ, որը վարակեց աղեսի գոտու ներկայացուցիչ պատգամավորներին: Պետրոս Մակեյանը (Շիրակի փոխմարզպետ) հայտարարեց, որ «եթե աղեսի գոտում նորմալ մոտեցում չլինի, կոչ կանեմ աղեսի գոտու պատգամավորներին «դեմ» քվեարկել բյուջեի նախագծին»:

Ընդհանուր ոգեւորությունից զերծ չմնաց նաեւ Ֆադեյ Սարգսյանը («Հանրապետություն»), որը գիտության հատկացված 2 մլրդ 34 մլն դրամը համարեց անբավարար: Ի պատասխան կրթության նախարարը նկատեց, որ վարչապետին կից գիտատեխնիկական խորհուրդ է ստեղծվելու, որը զբաղվելու է գիտության թեմատիկ ֆինանսավորման

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎ

Բյուջեի նախագիծը սպառնում է տրոհել խորհրդարանը

...յու է «տեղեկատվության տարածմանը»: Ավելի ուշ, լրագրողների համար նախարարը ճշտեց «տեղեկատվության տարածում» հասկացության իմաստը, որը, ըստ էության, նշանակում է հատկացումներ պետական քարոզչություն իրականացնելու նպատակով, եւ ըստ նախարարի, բնավ էլ «պարտադիր չէ», որ այդ հատկացումներն ուղղվեն միայն Արմենպրեսին:

խնդիրներով: Իսկ ընդհանրապես, ըստ ֆինանսների նախարարի, գիտության ֆինանսական հատկացումներն ավելացնելու «հնարավորություններ չկան»: Վաղը կայանալու է «Հանրապետություն» միավորման նիստը, ուր կհստակեցվի բյուջեի նախագծի ընդունման-չընդունման հանդեպ միավորման վերաբերմունքը:

Բյուջեի նախագիծը չընդունելու մեխանիզմներ, ըստ էության, Սահմանադրությամբ չեն նախատեսվում, սահմանադրական միակ լուծումը հանգում է կառավարության անվստահություն հայտնելուն, եթե իհարկե, կառավարությունը հանդես գա նման նախաձեռնությամբ: Բայց Ազգային ժողովը հազիվ թե նման քայլի դիմի, քանի որ այն բումերանգի նման հարվածելու է հենց ԱԺ-ին, քանի որ ՀՀ նախագահը, ԱԺ նախագահի եւ վարչապետի հետ խորհրդակցելով հետո կարող է արձակել Ազգային ժողովը եւ նշանակել արտահերթ ընտրություններ: Բայց, կարծում ենք, նման լուծում չի պարտադրվի, քանի որ կողմերը հազիվ թե շահագրգռված լինեն խնդրի լուծման նման հեռանկարով:

«5-ի գործը»՝ հինգի գործ չէ

Ասուլիս ԱԺՄ-ում

Երեկ փետրվարի 11-ին, ԱԺՄ գրասենյակում հրավիրված մամուլի ասուլիսի նպատակն էր պարզաբանումներ մտցնել այսպես կոչված «5-ի գործի» մեջ, տեղեկացնել հասարակությանը դատավարության ընթացքում արդեն առկա օրինախախտումների մասին, որոնց հետեւանքը կարող է այլակերպել 1996-ի սեպտեմբերի 25-ի իրադարձությունների ոսկը: Հիշեցնենք, որ 1997-ի փետրվարի 6-ից ՀՀ Գերագույն դատարանում սկսվել է «Սեպտեմբերի 25-ի» գործի լսումը, այն ներկայացված է որպես քրեական գործ եւ անջատված է երեք այլ գործերից: Մինչդեռ, սեպտեմբերի 25-ի իրադարձություններին առնչվող մեղադրականով կալանքի տակ առնված քաղաքացիների նախաքննությունը ավարտված է գրեթե. եւ բոլորի գործերը միաժամանակ են մուտք գործել ՀՀ Գերագույն դատարանի շենք: Այնուամենայնիվ, ինչո՞ւ է միասնական դատավարությունը բաժանվել չորս առանձին մասի, ո՞րն է դրա իմաստը, ինչո՞ւ, մասնավորապես, փետրվարի 7-ի դատական նիստին ներկա չէին դատապաշտպաններ Անահիտ Եսայանը, Մարինա Հալաբյանը եւ Գայանե Անտոնյանը, ի՞նչ հետանկարներ ունի դատավարությունը... Ահա սրանք էին երեկվա ասուլիսի հիմնական հարցադրումները, որոնց լուսաբանման նպատակով գրասենյակում էին հիշյալ երեք փաստաբանները: Ասուլիսը վարում էր Վովա Հախվերդյանը, որն իրեւ նախաբան խոսեց դատավարության ակնհայտ կողմնակալ բնույթի մասին, թե «փորձ է արվում քաղաքական խնդիրը ուրկել որպես քրեական»:

Առաջ պաշտպանաց Գայանե Անտոնյանը խոսեց ամբաստանյալների ոտնահարված ազատությունների մասին, մասնավորապես, ձերբակալման պահից քաղաքացիները զրկված են եղել փաստաբանի հետ հաղորդակցվելու իրավունքից: Կանգ առնելով բուն դատավարության վրա, տիկին Անտոնյանը այն կարծիքը հայտնեց, որ դատարանում փորձ է կատարվում ազատվել հիշյալ երեք դատապաշտպաններից, որոնց սկզբունքայնությունը հայտնի է: Տիկին Անտոնյանը այն համոզմունքն արտահայտեց, որ «ազատման» միակ պատճառը տեխնիկական է: Բանն այն է, որ ՀՀ Գերագույն դատարանի ընդամենը չորս դահլիճները, բնականաբար, ապահովել չեն թվով քառ դատավորների համար, որոնցից յուրաքանչյուրն «ունի» առնվազն մեկ քրեական գործ: Նման վիճակը շտկելու նպատակով գործում է համապատասխան գրաֆիկ բոլոր դատավորների համար մոտավորապես հավասար հնարավորություններով: Այս հանգամանքը, ըստ Գայանե Անտոնյանի, թույլ է տալիս «30+1» գործը լսել շաբաթվա առանձին օրերին, իսկ այսպես կոչված «5-ի գործը»՝ մյուս: Մինչդեռ միտումն այն է, որ երկու դատավարությունները ընթանան զուգահեռ, ինչը բնականաբար փաստաբաններին կզրկի երկրորդ գործին ներկայանալու հնարավորությունից:

Նույն կարծիքն արտահայտեց Մարինա Հալաբյանը, որը խոսեց նաեւ սեպտեմբերի 25-ի իրադարձություններին վերաբերող դատավարության արհեստական տրոհման մասին: Տիկին Հալաբյանը նշեց, որ նման մոտեցումը նպատակաուղղված է հարցի էության ընդհանուր պատկերը կարկատելու, աղճատելու նպատակով, ինչի հետեւանքով էլ առանձին-առանձին լսվող հարցերն ավելի դյուրին կլինի ներկայացնել քրեական դատավարության ձեւով:

Անահիտ Եսայանն ասաց, որ փաստաբաններից ազատվելու միտումը նոր երեւույթ չէ, եւ նման ցանկությունը հայտնի է դեռ «Դրոյից» դատապաշտպանններ Սահակյանի, Խաչատրյանի եւ Ռուստոմ օրինակով: Այդուամենայնիվ, ըստ տիկին Եսայանի, նման «ցանկությունը» կամ կարգադրությունը անօրինական է, իսկ գործածվելիք «տեխնիկական հնարքների» տարբերակը անլուրջ:

Ինչեւէ, հիշյալ փաստաբանները հույս հայտնեցին, որ ինչպես «5-ի», այնպես էլ մյուս գործերի լսմանը կհաջորդի տալ համահայաստանյան հնչեղություն, ինչի շնորհիվ (նախորդ դատավարությունների օրինակով) մակերեսույթ կելնեն բոլոր օրինախախտումները եւ գլխավորապես հարցի քաղաքական բնույթը:

Ա. Դ.

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակություն է տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
ֆաքս 562941. AT&T (3742) 151065.
e-mail INTERNET: azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Տնօրէն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / հեռ. 562863
A STYLE համակարգչային ծառայություն / 581841
Apple Macintosh համակարգչային շարուածքը «Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor
H AVEDIKIAN / phone 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ընթացիկ

«Լեռնային Ղարաբաղում կմնանք մինչեւ խաղաղության վերջնական հաստատումը»

Հարցազրույց ԿԽՄԿ-ի հայաստանյան պատվիրակության ղեկավար Զորան Յովանովիչի հետ

Կարմիր խաչի միջազգային կոմիտեն իր գործունեության երկարամյա տարիների ընթացքում հակամարտող ուժերի հարվածից անմասն չի մնացել: Խոսքն, իհարկե, Հայաստանին չի վերաբերում: ԿԽՄԿ-ի հայաստանյան պատվիրակության ղեկավարներն իրենց գործունեության հինգ տարիների ընթացքում հաճախակի են գոհունակությամբ շեշտել, որ արցախյան հակամարտության գոտում մարդասիրական գործունեություն իրականացնող իրենց աշխատակիցները միայն ջերմ վերաբերմունքի են արժանացել: Սակայն, միշտ չէ, որ նրանց մարդասիրական առաքելությունը գոհունակությամբ է ընդունվում այլ վայրերում: Բոլորիս հիշողության մեջ դեռեւս թարմ է Չեչնիայի Նովիե Ատագի բնակավայրում Կարմիր խաչի միջազգային կոմիտեի 6 աշխատակիցների դաժան սպանությունը: Միջազգային հանրությունը խստորեն դատապարտեց կատարվածը՝ նախադեպ չունեցող երեւույթի կրկնությունը բացառելու նպատակով: Սակայն Տաջիկստանում միջազգային կազմակերպությունների, այդ թվում նաեւ ԿԽՄԿ-ի երկու աշխատակիցների պատանդ վերցնելը միջազգային մարդասիրական կազմակերպությունների նկատմամբ ունեցած վերաբերմունքում որակական նոր փոփոխությունների մասին է խոսում: Սակայն Կարմիր խաչի միջազգային կոմիտեի հայաստանյան պատվիրակության ղեկավար Զորան Յովանովիչը համամիտ չէ այդ տեսակետին:

– Դժվար է ասել, թե դա նոր ալիք է: Նրանց նպատակը շատ պարզ էր՝ ուզում էին սպանել ԿԽՄԿ-ի ներկայացուցիչներին եւ սպանեցին: Իհարկե, չեմ կարծում, թե կարելի է համեմատության եզրեր գտնել Չեչնիայում ու Տաջիկստանում տեղի ունեցածի միջեւ: Սակայն, կարծում եմ, որ սառը պատերազմի ավարտից հետո մենք որոշ չափով պետք է փոխենք մեր վերաբերմունքն ու աշխատաոճը: ԿԽՄԿ-ի համար սառը պատերազմի ժամանակաշրջանում աշխատելը շատ ավելի հեշտ էր: Իհարկե, չեմ ասում, թե լավ ժամանակներ էին, պարզապես այն ժամանակ մեզ համար հստակ էր, թե ում հետ գործ ունենք: Իսկ սառը պատերազմի ավարտից հետո ԿԽՄԿ-ն տարբեր երկրներում բանակցություններ է վարում տարբեր խմբավորումների հետ, որոնք շատ հաճախ ոչ մեկին ենթակա չեն:

– ԿԽՄԿ-ի ներկայացուցիչների նկատմամբ բռնության դեպքեր արձանագրվել էին, սակայն Չեչնիայում կատարվածից անակնկալի եկանք, ի՞նչն էր պատճառը:

– Բռնություններ շատ-շատ են եղել, 1972 թվականին մեր աշխատակիցներն սպանվեցին Աֆրիկայում: Բայց, ամեն դեպքում, անկարելի է դա համեմատել վերջին իրադարձության հետ: Մեծ տարբերություն կա այդ ողբերգությունների միջեւ՝ անցյալում քաղաքացիական բնակչությունը թիրախ չէր համարվում: Բայց 1972 թ. ԿԽՄԿ-ի երեք պատվիրակներ սպանվեցին Զիմբաբվեում, հետագայում այդ ողբերգությունը վերլուծելով պարզվեց, որ սպանողները պարզապես չգիտեին, թե ԿԽՄԿ-ի ներկայացուցիչներն ինչով են զբաղվում այնտեղ: Իսկ նրանք, ովքեր մեր 6 աշխատակիցներին սպանեցին Չեչնիայում, եւ ովքեր դրանից առաջ մեր 3 պատվիրակներին ու «Աշխարհի բժիշկներ» կազմակերպության ներկայացուցիչներին սպանեցին Բուրունդիում՝ շատ լավ գիտեին, թե մենք ինչով ենք զբաղվում, եւ գնացին այդ քայլին:

Կարծում եմ, այստեղ մի մեծ խնդիր ունենք՝ քաղաքականությունը շփոթում են մարդասիրության հետ: Մենք հակամարտության գոտում ենք ոչ թե պայքարելու, այլ օգնելու նպատակով: Սակայն մարդիկ հաճախ դա չեն ըմբռնում: Շատ կարեւոր է որոշակի տարբերակում դնել այն մարդկանց միջեւ, ովքեր ռազմական գործողություններին չեն առնչվում: Դա քաղաքացիական բնակչությունն է, որին անպայման պետք է պաշտպանել: Նրանց պաշտպանելը միայն մեր գործը չէ, դա ամրագրված է Ժնեւյան կոնվենցիայի համաձայնագրերում, որոնք ստորագրած երկրները պարտավորվել են հարգել այդ օրենքները, եւ դրանք թանկ են բոլոր ժողովուրդների համար: ԿԽՄԿ-ի հրատարակած 97 թ.-ի օրացույցում հայ ժողովրդի բանահյուսությունից վերցված տողեր են, որոնք համապատասխանում են այդ համաձայնագրին: Փաստորեն, այս ամենը ժողովրդի մեջ շատ ավելի վաղուց է եղել, քան կընդունվեր Ժնեւյան համաձայնագիրը:

–Ձեր անդամների նկատմամբ գործադրվող դաժանությունները վախ չե՞ն ներշնչում մյուսներին, որպեսզի հրաժարվեն հակամարտության գոտում աշխատելուց:

– Կազմակերպության անդամակցողները շատ լավ գիտակցում են բոլոր դժվարությունները: Վերջին իրադարձությունները ցույց են տալիս, որ որոշակի բարդություններ են առաջանում, քանի որ ռիսկի են ենթարկվում այն կազմակերպությունները, որոնք օգնություն են ցուցաբերում քաղաքացիական բնակչությանը: Խոսքը վերաբերում է միջազգային բոլոր մարդասիրական կազմակերպություններին:

Կարմիր խաչի միջազգային կոմիտեն պատվիրակություններ ունի աշխարհի 60 երկրներում: Մեր պատվիրակները երկու խմբի են բաժանվում՝ տարածաշրջանային եւ օպերացիոն, որտեղ գործողություններ են ընթանում:

Տարածաշրջանային պատվիրակների գործունեությունը շատ կարեւոր է, նրանք միջազգային մարդասիրական օրենքների լուսաբանման, տարածման ծրագրեր են իրականացնում ոչ միայն տվյալ երկրում, այլեւ տարածաշրջանի այն երկրներում, որոնք հակամարտության մասնակից չեն, բայց կարող են լինել: Եվ երկիրը լքում ենք այն ժամանակ, երբ վերջնականապես լուծված է հակամարտության հարցը, եւ կողմերը խաղաղության վերջնական համաձայնագիր են ստորագրել: ԿԽՄԿ-ն Աֆղանստանում էր գտնվում հակամարտության առաջին օրերից: Հիշում եմ, երբ խորհրդային բանակը դուրս եկավ Աֆղանստանից, խոսակցություններ էին պտտվում, թե ԿԽՄԿ-ն էլ կհեռանա: Բայց մենք դուրս չեկանք, որովհետեւ ակնհայտ էր, որ պատերազմը չէր ավարտվել:

Մեր դուրս գալը հակամարտության գոտու վիճակից է կախված: Այն փաստը, որ մենք շարունակում ենք ներկա գտնվել Արցախում, խոսում է այն մասին, որ վստահ չենք, թե պատերազմն ավարտվել է: Նախընտրում ենք մնալ եւս 2-3 տարի, մինչեւ համոզվենք, որ պատերազմն իսկապես դադարել է:

– Տեղացիները կարո՞ղ են անդամագրվել ԿԽՄԿ-ին եւ համատեղ աշխատել հակամարտության գոտիներում:

– Այո, ինչո՞ւ չէ: Դա միակ լուծումն է, որ ԿԽՄԿ-ին թույլ կտա աշխատել ողջ աշխարհում եւ օգնություն ցուցաբերել զինված հակամարտություններից տուժածներին: Ես անձամբ հպարտանում եմ, երբ տեղացի աշխատակիցը կարողանում է դառնալ ԿԽՄԿ-ի պատվիրակ: Երբ մենք խոսում ենք միջազգային մարդասիրական օրենքի մասին եւ ասում ենք, որ այդ օրենքները համամարդկային արժեքներ են, ուրեմն նաեւ աշխատակիցները պետք է լինեն ամբողջ աշխարհից:

– Արցախյան հակամարտության գոտում օգնության ծրագրերից անցել եք վերականգնողական ծրագրերի, ո՞րն է նպատակը:

– Մի ծրագրից մյուսին անցումը պայմանավորված է հակամարտության գոտում տիրող իրավիճակով: Հրատապ օգնության ծրագրերի փոխարեն ներկայումս զարգացման ծրագրեր ենք իրականացնում Հայաստանի հյուսիս-արեւելյան շրջանում եւ Ղարաբաղում: Շատ լավ կլիներ, եթե տեղեկանայինք հակամարտող կողմերի ցանկություններին՝ ինչն են կարեւորում նրանք:

Սակայն ճիշտ չի լինի ասել, որ մենք այլեւս հրատապ օգնության ծրագրեր չենք իրականացնում: Դրանք առաջին հերթին վերաբերում են բժշկական ծրագրերին, որը հրատապ օգնության ծրագիր ենք համարում, քանի որ օգնություն է ցուցաբերվում հակամարտության գոտում տուժածին: Ջրամատակարարման ցանցերի վերանորոգման աշխատանքներին վերաբերող ծրագիր ենք իրականացնում, որն, իմ կարծիքով, դարձյալ հրատապ օգնություն է, միաժամանակ նաեւ զարգացման հեռահար նպատակ ունի: Հայաստանում եւ Ղարաբաղում միասին օգնում ենք 45-50 հազար մարդու, որովհետեւ նրանք տուժել են անմիջապես ռազմական գործողությունների ընթացքում: Բնակչության այլ կատեգորիաներ էլ կան, որոնք նույնպես օգնության կարիք ունեն, սակայն դա մեր հանձնառությունը չէ:

– Տեղացիների մեջ ԿԽՄԿ-ի նկատմամբ մեծ դժգոհություն է առաջացրել այն հանգամանքը, որ ներքաղաքական բախումների հետեւանքով կալանավորվածներին այցելելուց հետո որեւէ հայտարարությամբ հանդես չեք գալիս:

– Ճիշտ եք նկատել, որ ԿԽՄԿ-ն այցելում է նաեւ ներքին քաղաքականության հետեւանքով արգելափակվածներին: Նման դեպքերում մենք այցելում ենք նրանց, սակայն հայտարարություններով հանդես չենք գալիս: Արգելափակվածների վիճակի բարելավման հարցերով դիմում ենք իշխանություններին, եւ եթե կալանավորի վիճակը բարելավելու պահանջ կա՝ շարունակում ենք այցելել՝ մինչեւ տեսնենք տարբերությունը: Այսպես հետեւում ենք, որպեսզի մեր դիտողությունները ուժ ստանան: Դա այն աշխատանքն է, որ կատարում ենք ամբողջ աշխարհում: Սակայն, մի տարբերությամբ՝ միջազգային հակամարտության դեպքում, երբ հրադադար է՝ կոչ ենք անում ազատ արձակել բոլորին, իսկ ներքինի դեպքում՝ նման կոչով չենք կարող հանդես գալ, մենք հարգում ենք տվյալ երկրի օրենքը:

ՄԱՌԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ.

ՍՓՅՈՒՌՔ-ՀԱՅՐԵՆԻՔ

Միացեալ Հայկական ֆոնդը իր 89-րդ թռիչքով 4 միլիոն դոլարի օգնութիւն ուղարկեց Հայաստան

ԳԼԵՆԴԵՅԼ: Միացեալ Հայկական ֆոնդի 89-րդ բարեսիրական թռիչքը Երեւան հասաւ փետրուարի 2-ին, փոխադրելով 4 միլիոն դոլար արժողութեամբ օժանդակութիւն:

Ֆոնդը այս թռիչքով իր կողմէ ուղարկեց 2,7 միլիոն դոլար արժէքով բժշկական ապրանքներ, որոնք պիտի բաշխուին Հայաստանի բոլոր հիւանդանոցներուն Առողջապահական նախարարութեան կողմէ, եւ Հայաստանի մանուկներու [illegible] կեդրոնին:

Այս օդանաւով Հայաստան ապրանքներ ուղարկեցին նաեւ հետեւեալ կազմակերպութիւնները՝ Ինթըրչըրչ մեդիքըլ ասիսթընս ($377,000), Բժշկական օգնութիւն հայերուն ($283,000), Հայաստանի օգնութեան ֆոնդը ($129,000), Հայաստանի Ամերիկեան համալսարանի ընկերակցութիւնը ($82,000) եւ Հայկական բարեգործական ընդհանուր միութիւնը ($63,000):

Այլ ապրանքներ նուիրողներն էին Ամերիկայի Հայ աւետարանչական ընկերակցութիւնը ($55,000), Հայաստանի բժշկական օգնութեան Անգլիոյ ընկերակցութիւնը ($33,000), Ամերիկեան Կարմիր խաչը ($30,000), բժիշկ Շահէ Ֆերեճէքեանը Մասաչուսեց նահանգէն ($27,000), Արեւմտեան Ամերիկայի Հայաստանեայց եկեղեցւոյ թեմը ($25,000) եւ Սան Ֆրանսիսքոյի Հայ արհեստավարժական ընկերակցութիւնը ($11,000):

Իր հիմնադրութենէն 1989-էն ի վեր, Միացեալ Հայկական ֆոնդը 89 թռիչքներով եւ 241 ծովային բեռնարկղներով Հայաստան ուղարկած է 170 միլիոն դոլար արժողութեամբ բարեսիրական օժանդակութիւն:

Միացեալ Հայկական ֆոնդը հաւաքական ճիգին արդիւնքն է Ամերիկայի Հայկական համախմբութեան, Հայկական բարեգործական ընդհանուր միութեան, Ամերիկայի Հայ աւետարանչական ընկերակցութեան, Հայ օգնութեան միութեան, Հիւսիսային Ամերիկայի Հայոց եկեղեցւոյ, Հիւսիսային Ամերիկայի Հայոց առաքելական եկեղեցւոյ եւ Լինսի հիմնարկին:

Միացեալ Հայկական ֆոնդը 800 տոննա վառելափայտ ուղարկեց Հայաստան

ԳԼԵՆԴԵՅԼ-ԿԱԼԻՖՈՌՆԻԱ: Միացեալ Հայկական ֆոնդը Հայաստան ուղարկեց 800 տոննա վառելափայտ, հազարաւոր դպրոցական տարիքի աշակերտներ տաք պահելու համար ձմռան ամիսներուն:

Ուայթ Փլէյնզ Նիւ Եորքի Ալֆրետո Նորդիգ ընկերութիւնը առատաձեռնօրէն նուիրեց այս մեծ քանակութեամբ փայտը: Իսկ Միացեալ Հայկական ֆոնդը վճարեց 284.000 դոլար բեռնառման եւ փոխադրական ծախսերուն համար: Փայտերը լեցուեցան հարիւրաւոր յատուկ սնտուկներու մէջ, որոնք իրենց կարգին զետեղուեցան 42 ծովային բեռնարկղներու մէջ եւ բեռնատար կառքերով փոխադրուեցան Նիւ Ջըրզիի Փորթ Էլիզաբեթ նաւահանգիստը: Բեռնարկղները ծովային ճամբով ուղարկուեցան Վրաստանի Փոթի նաւահանգիստը եւ անկէ շոգեկառքով՝ դէպի Հայաստան:

Այս վառելափայտը ջերմութիւն պիտի հայթայթէ Հայաստանի այն շրջաններուն, որոնք Արեւմտեան երկիրներէն բաւարար քանակութեամբ փայտ չէին ստացած որպէս նուիրատուութիւն: Արդէն, այս փայտի առաքումը պիտի նուազեցնէ Հայաստանի ծառերու կացինահատումը:

Կրթական նախարարութիւնը յատուկ ցանկ մը կազմած է մօտ 200 մանկապարտէզներու, գիշերօթիկ դպրոցներու եւ երիտասարդական կեդրոններու Հայաստանի զանազան շրջաններուն մէջ, ներառեալ Աղէտի գօտին, ուր պիտի բաշխուի այս վառելափայտը:

Խմբ. կողմից.- Տարակուսանք է հարուցում Մ. Նահանգներից Հայաստան վառելափայտ ուղարկելու նպատակահարմարությունը. դրա տեղափոխման համար 284 հազար դոլար հատկացնելը: Մենք կարծում ենք, որ այդ գումարով կարելի էր Հայաստանում վառելանյութ գնել կամ այլ միջոցներ հայթայթել նույն նպատակի համար: Դրանով, անկասկած, այդ գումարը շրջանառության մեջ կմտներ Հայաստանում:

Հայաստանն ուզում է անդամակցել բանտերի միջազգային եղբայրակցությանը

Օրերս Երեւան այցելեցին Բանտերի միջազգային եղբայրակցության (PFI) եվրոպական շրջանային գրասենյակի (Շվեյցարիա) տնօրեն Իվան Սոտիրովը եւ աշխատակից Ջասմին Քալաշյանը: Ներսես արքեպիսկոպոս Պոզապալյանի, Գարեգին արքազանի, ինչպես նաեւ Հայաստանի քրեական պատիժների իրականացման վարչության պետ Մուշեղ Սաղաթելյանի, Երեւանի ժողարվեստի թանգարանում բացված «Բանտարկյալների արվեստը» ցուցահանդեսի կազմակերպիչ Գարեգին Չաքրյանի հետ նրանց հանդիպումներում խոսվել է համագործակցության ուղիների մասին: Հայաստանն ուզում է անդամակցել PFI-ին: Այս առաջայում Երեւանում հնարավոր է ստեղծվի համապատասխան կազմակերպություն, որի նախաձեռնությամբ կգումարվի գիտաժողով՝ բանտարկյալի խնդիրներով մտահոգ բոլոր շահագրգիռ շրջանակների մասնակցությամբ: Նիքսոնի օգնական Չարլզ Քոլսընը Ուոթըրգեյթի հետ կապված 1 տարի բանտ նստեց: Դրանից հետո, ինչպես նրա հեղինակած գիրքն (Born again) է հուշում, վերածնվեց: Բանտում, ասում է, կորցնում ես արտաքին ազատություն, բայց կարող ես գտնել ներքին ազատություն Աստծո միջոցով: Տեր ես ներքին ազատության, հնարավոր է արտաքինն էլ ձեռք բերել, գտնում է Քոլսընը: Ե՞րբ ես «ճանաչում» ներքին ազատությունդ: Երբ հասկանում ես, որ մեղավոր ես, երբ ուզում ես ապաշխարել: 1976-ին Վաշինգտոնում նա հիմնեց Բանտերի եղբայրակցության ծառայությունը, որը երեք տարի հետո դարձավ միջազգային կազմակերպություն (Prison Fellowship International, PFI): Քոլսընը գրքերի հեղինակ է, ունի ռադիոժամ ԱՄՆ-ում եւ PFI-ի վարչության նախագահն է: Համարյա 80 երկրներում PFI-ն ազգային ծառայություններ ունի, որոնց թեեւ չի ֆինանսավորում, բայց աջակցում է, օգնում ֆինանսներ հայթայթել բարեգործական ձեռնարկների միջոցով: Ազգային ծառայությունները միջազգային կենտրոնին անդամակցելու համար պիտի մուծեն տարեկան եկամուտի 5 տոկոսը: PFI-ն ՄԱԿ-ի տնտեսական եւ սոցիալական խորհրդի անդամ է: Բանտերի եղբայրակցությունն իր գործունեությունը հիմնում է կամավորական շարժման վրա: Նպատակն է եկեղեցու, հոգեւորականների հետ այցելել բանտարկյալներին (ինչ հանցանք էլ կատարած լինեն), օգնել նրանց բարոյապես, նաեւ նյութապես, հոգ տանել նրանց ընտանիքի անդամներին, երեխաների համար հանդեսներ ու նվերներ պատրաստել: PFI-ի բազմաթիվ ծրագրերից մեկն էլ նախկին բանտարկյալներին օգնելն է: Հանցագործները բանտում չեն ուղղվում, հազարավոր օրինակները հուշում են հակառակը: PFI-ի կամավորականները աշխատում են բանտարկյալների մեջ հույս արթնացնել, թե պատիժը կրելուց հետո կա վերադարձ, եւ ճիշտ կենսակերպի դեպքում կարող են հասարակության մեջ իրենց տեղն ունենալ, արհամարհված չլինել: PFI-ի ներկայացուցիչները եղան Աբովյանի կանանց եւ անչափահասների գաղութում, Երեւանի բանտային հոսպիտալում:

Ա. Հ.

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Կրօնական

Յովհաննէս Պօղոս Բ պապի եւ Գարեգին Ա կաթողիկոսի համատեղ յայտարարութիւնը հակասում է Հայ առաքելական եկեղեցու քրիստոսաբանական աւանդութեանը

Վերջերս Յովհաննէս Պօղոս Բ պապի եւ Գարեգին Ա կաթողիկոսի կողմից ստորագրուած համատեղ յայտարարութիւնը առիթ հանդիսացաւ տարակարծ ենթադրութիւնների եւ իրարամերժ մեկնաբանութիւնների: Սպասւում էր, որ մամլոյ ասուլիսին կաթողիկոսը կմեկնաբանի յայտարարութեան քրիստոսաբանական հատուածը (ըստ էութեան միակ նշանակութիւն ունեցող հատուածը), որի մասին թէ՛ իրեն, թէ՛ մի շարք բարձրաստիճան հոգեւորականների տեղեակ էինք պահել՝ թէ այն լուրջ հակասութիւն ունի Հայ եկեղեցու դաւանութեան հետ եւ իրենից ներկայացնում է քաղկեդոնական քրիստոսաբանութեան հիմնական դրոյթը: Ցաւօք, տրուած բացատրութիւնները խիստ անբաւարար էին եւ յաճախ հակասական: Անհասկանալի մնաց նաեւ, թէ ի՞նչ նպատակ էր հետապնդում այդ յայտարարութիւնը կամ ի՞նչ արժէք ունէր: Եթէ նպատակը եկեղեցու միութեան վերականգնումն է, ինչը միանգամայն ողջունելի է, ապա ինչո՞ւ այդ վերականգնումը չսկսել մեր ներսից՝ յաղթահարելով այն ամօթալի ճեղքուածքը, որ այսօր առկայ է Ամենայն Հայոց եւ Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսութիւնների միջեւ: Ինչո՞ւ չսկսել միութեան փորձերը մեր դաւանակից Արեւելեան Ուղղափառ եկեղեցիներից: Ինչո՞ւ նմանօրինակ համատեղ յայտարարութիւններ չստորագրուեցին Յունաց Տիեզերական պատրիարքի կամ Ռուսաց պատրիարքի հետ, որոնց եկեղեցիների հետ ունենք գրեթէ նոյն (թերեւս մի փոքր աւելի նուազ չափով) դաւանական տարաձայնութիւնները, ինչ որ Հռոմի եկեղեցու հետ: Այս անպատասխան հարցերի շարքը եզրափակենք մէկ այլ կանոնագիտական հարցադրումով. որքանո՞վ է կանոնական [illegible] եկեղեցու բարձրագոյն ժողովական մարմնի որոշման եւ առանց լուրջ աստուածաբանական քննարկումների նմանօրինակ փաստաթղթեր է ստորագրում:

Այս առումով պէտք է նշել, որ վարդապետական դպրոցների բացակայութեան եւ եպիսկոպոսական իշխանութեան խիստ կրաւորական կեցուածքի պատճառով Հայոց եկեղեցում վաղուց արդէն սկսել են գերիշխել կաթողիկոսական կամայականութիւնները եւ քմահաճութիւնները, այսինքն մեր եկեղեցին դադարել է եկեղեցական (=ժողովական) լինելուց: Այսօր մենք հասել ենք մեր եկեղեցական պատմութեան այնպիսի մի վտանգաւոր փուլի, երբ մեր եկեղեցին չունի գոնէ մի դաւանական յանձնաժողով կամ խորհուրդ, որ լուսաբանի մեր հաւատքը եւ պատասխանի այս կամ այն հարցին. հաւատքի հարցերը ուղղակի անկարեւոր են դարձել մեզ համար: Նոյն ողբալի վիճակն է տիրում մեր եկեղեցական գործունէութեան միւս ոլորտներում. բազմաթիւ ծիսական, բարոյական եւ կանոնական կարեւոր խնդիրներ անհոգութեան եւ անուշադրութեան են մատնուած: Մեր աստուածաբանական ժառանգութեան պատկառելի մասը դեռեւս անտիպ է, իսկ հրատարակուած բնագրերը սակաւաթիւ հոգեւորականների կողմից են ընթերցման արժանանում: Մեր եկեղեցին կանգնած է իր աւանդութիւնից գրեթէ լիակատար խզման առջեւ... Այսպիսի պայմաններում ամենեւին էլ պատահական չէ, երբ կաթողիկոսը ստորագրում է մի փաստաթուղթ, որը հակասում է մեր հայրերի եզրագծած դաւանական աւանդութեանը:

Հարկ է նկատել, որ եկեղեցիների բաժանման հիմքում ընկած են դաւանական տարաձայնութիւններ: Այս տարաձայնութիւնները դարեր շարունակուած պայքարի արդիւնքում վերածուել են այնպիսի սուր հակասութիւնների, որոնց վրայ փշրուել են եկեղեցու վաղեմի միութիւնը վերականգնելու բոլոր փորձերը: Այս հակասութիւնների գլխաւոր եւ կենտրոնական թեման քրիստոսաբանական խնդիրներն են եղել, այսինքն թէ ինչպէս է այս կամ այն եկեղեցին դաւանում Յիսուս Քրիստոսին՝ մեր փրկութեան համար մարդացած Աստուծոյ Միածին Որդուն:

Եկեղեցու այս ողբերգական պառակտման պատճառ հանդիսացաւ Քաղկեդոնի ժողովը, որը մերժուեց եւ սուր քննադատութեան ենթարկուեց Ալեքսանդրեան դպրոցի աւանդներին հաւատարիմ մնացած Արեւելեան Ուղղափառ եկեղեցիների կողմից: Դարեր շարունակ հայ ժողովուրդը ստիպուած է եղել լարուած պայքար մղել իր հաւատքի համար, որը զուգորդուել է քաղաքական նեղութիւններով, երկպառակութիւններով եւ դաւանափոխութեան բռնութիւններով: Յաճախ նահատակների արիւն է թափուել յանուն հաւատքի մաքրութեան... Հայ եկեղեցու հայրերի եւ մեծ վարդապետների կողմից գրուել են բազմաթիւ դաւանական գրուածքներ՝ բացայայտելու համար ուղղափառ հաւատքը եւ զերծ պահելու իրենց զաւակներին հոգեկործան շեղումներից: Դաւանական մտքի ասպարէզ են իջնում այնպիսի մեծութիւններ, ինչպիսիք են Խոսրովիկ Թարգմանիչը, Յովհաննէս Օձնեցին, Սամուէլ Կամրջաձորեցին, Անանիա Նարեկացին, Անանիա Սանահնեցին, Յովհաննէս Սարկաւագը, Պօղոս Տարօնացին, Ներսէս Շնորհալին, Մխիթար Գոշը, Վարդան Արեւելցին, Մխիթար Սասնեցին, Ստեփանոս Օրբելեանը, Եսայի Նչեցին, Յովհան Որոտնեցին, Գրիգոր Տաթեւացին...

Մերօրեայ աշխարհիկացած մտածելակերպը (որը խորապէս ներթափանցել է եկեղեցական շրջանակներ) տառապում է սեւեռուն գայթակղութեամբ՝ փորձելով դաւանական հակասութիւնները եւ պայքարը բացատրել սոսկ եզրերի (տերմինների) ոչ ճիշտ ըմբռնմամբ կամ նոյնիսկ քաղաքական շարժառիթներով: Այսպիսի ենթադրութիւնները խիստ մակերեսային են: Քրիստոսաբանութիւնը բացայայտումն է իւրաքանչիւր ժողովրդի մէջ բնաւորուած քրիստոնէական իդէալի, որն ըստ էութեան փրկաբանական է: Իւրաքանչիւր ժողովուրդ իր մէջ կրում է Քրիստոսի՝ իրեն ներյատուկ քրիստոսաբանական տիպը՝ որպէս փրկութեան եւ աստուածացման ներքին հնարաւորութիւն. որքանով մաքուր եւ առաքելական աւանդութեանը հարազատ է տուեալ ժողովրդի աւանդութիւնը, այնքանով էլ անաղարտ է նրա քրիստոսաբանական իդէալը: Ահա թէ ինչու դաւանական մաքրութեան եւ սեփական աւանդութեանը հարազատ մնալու խնդիրները եղել են մեր հայրերի մտահոգութեան առարկան:

Ըստ մեր հայրերի՝ Յիսուս Քրիստոս մարդացած Աստուծոյ Որդին է՝ մարմնաւորուած Բանը: Կատարեալ Աստուած կատարեալ մարդ դարձաւ մեր փրկութեան համար: Բանն Աստուած Իր աստուածային անձով, բնութեամբ, ներգործութեամբ եւ կամքով սուրբ Կոյս Մարիամից Իրեն է միաւորում կատարեալ մարդեղութիւն՝ անձով, բնութեամբ, ներգործութեամբ եւ կամքով: Աստուածայինը եւ մարդկայինը միաւորւում են անշփոթելի, անբաժանելի եւ անփոփոխելի կերպով Մի Տէր Յիսուս Քրիստոսի՝ մի աստուածմարդկային անձի, մի աստուածմարդկային բնութեան, մի աստուածմարդկային ներգործութեան եւ մի աստուածմարդկային կամքի մէջ: Ուստի մերժելի են մեր փրկութեան իսկութիւնը փլուզող այն տեսակէտները, որոնք թերացնում են կա՛մ աստուածայինը, կա՛մ մարդկայինը Քրիստոսի մէջ, որոնք շփոթում են մարդկայինը աստուածայինի հետ, որոնք բնութիւնների փոփոխութեամբ են խոստովանում Քրիստոսի միութիւնը, որոնք բաժանում են Մի Տէր Յիսուս Քրիստոսին:

Քաղկեդոնականութեան դէմ պայքարը շատերը յաճախ պատկերացնում են «մի բնութիւն» եւ «երկու բնութիւն» բանաձեւերի տառացի հակադրմամբ: Սակայն հակասութիւնը աւելի խորն է... Մեր հայրերը լրջօրէն կասկածել են, որ քաղկեդոնական համակարգում կայ քողարկուած մարդաբանական առնուազութիւն (մինիմալիզմ), այսինքն քաղկեդոնականները կատարելապէս չեն ընդունում մարդկայինը Քրիստոսի մէջ կամ թերի մարդեղութիւն են խոստովանում: Իսկապէս, քաղկեդոնական համակարգը որոշակիօրէն պնդում է մարդկային անձի բացակայութիւնը Քրիստոսի մէջ: Ըստ քաղկեդոնականների՝ մարդկային անանձ բնութիւնը անձնաւորւում է Աստուծոյ Միածին Որդու՝ Բանն Աստուծոյ Անձով: Հետեւաբար երկու բնութիւնները միաւորուած են Բանի Անձի մէջ (hypostatic union) եւ կատարեալ մարդ ասելով նրանք սոսկ հասկանում են Բանի Անձով անձնաւորուած մարդկային բնութիւնը: Այս արհեստական համակարգը, ըստ որի հնարաւոր են մէկ անձով անձնաւորուած բազմակի բնութիւններ, առաջադրուեց Քաղկեդոնի ժողովից շուրջ հարիւր տարի յետոյ Լեւոնդիոս Բիւզանդացու կողմից եւ քաղկեդոնական վարդապետութեան մէջ վերջնականապէս ամրապնդուեց Մաքսիմոս Խոստովանողի եւ Յովհաննէս Դամասկացու աշխատանքների շնորհիւ:

Յովհաննէս Պօղոս Բ պապի եւ Գարեգին Ա կաթողիկոսի համատեղ յայտարարութեան մէջ կարդում ենք. «...Իր (այսինքն՝ Քրիստոսի) Աստուածութիւնը միացել է Իր մարդեղութեանը Աստուծոյ Միածին Որդու Անձի մէջ...» (His Divinity is united to His humanity in the Person of the Only-begotten Son of God), ինչը նոյնական կրկնութիւնն է քաղկեդոնական քրիստոսաբանութեան հիմնական պնդման եւ լուրջ շեղում է մեր քրիստոսաբանական աւանդութիւնից:

Բնութիւնների այս արհեստական կապակցումը սուր քննադատութեան է ենթարկուել հայ վարդապետների կողմից: Մարդկային բնութիւնն անձնաւոր բնութիւն է: Անանձ մարդկային բնութիւն գոյութիւն չունի, հետեւաբար այն սոսկ տեսական ըմբռնում է եւ իրական չէ:

«Ամենեւին հնարաւոր չէ բնութիւնն առանց դիմի (=անձնաւորութիւն) ճանաչել կամ ասել, հետեւաբար պէտք է քեզ երկու դէմք ասել ըստ երկու բնութիւնների եւ կամ ըստ մի դիմի նաեւ մի բնութիւն ասել...»,- գրում է Խոսրովիկ Թարգմանիչը (Խոսրովիկ Թարգմանիչ, էջ 10, տե՛ս նաեւ Մխիթար Սասնեցի, էջ 33, Գրիգոր Տաթեւացի, էջ 84-85):

«Եւ ինչպէս գոյն առանց ենթակայի չի գոյանում, այլ նախ ենթական է եւ ապա՝ պատահումը... այնպէս էլ հնարաւոր չէ, որ բնութիւնն առանց դիմի եւ անձի լինի» (Ստեփանոս Օրբելեան, էջ 38):

«Բնութիւնն, ինչպէս ասացինք, առանց ենթակայի չի գոյանում. եւ երբ ենթակայի մէջ գոյանում է, ապա կատարելապէս անձ եւ դէմք է ունենում: Եւ քանի որ անձով եւ դէմքով է կատարեալ, ապա հնարաւոր չէ, որ բնութիւնն առանց դիմի լինի» (Նոյն, էջ 44):

Մարդկային անձի ժխտումը Քրիստոսի մէջ, նշանակում է մարդկային անկատարութիւն կամ անգոյութիւն ներմուծել Քրիստոսի մէջ եւ դրանով անկատար եւ անիրական խոստովանել մեր փրկութիւնը:

«Արդ, դիտարկենք նրանց այս մտածութիւնը, որ երկու այլասեր բնութիւնները մի դիմի մէջ են շարակցում. եթէ մարդու բնութիւնը առանց դիմի նկատի ունեն, ապաւասիկ կիսամարդ եւ ոչ կատարեալ են ընդունում» (Նոյն, էջ 206):

Եթէ, ըստ երկաբնակ-քաղկեդոնականների, անեղ աստուածային Անձին հնարաւոր է եղական բնութիւն շարակցել եւ մարդկային եղական անձը հնարաւոր է փոխարինել Բանի անեղ անձով, ապա մարդկային կրքերը վերագրելի են Աստծուն, եւ մարդկային եղական անձը հաւասարազօր է դառնում աստուածային անեղ Անձին, ինչն անտեղի է խորհել անգամ:

«Եւ ինչպէ՞ս այլ բնութիւն շարակցենք Բանին... կամ մարդու բնութիւնն ինչպէ՞ս է գոյանում առանց դիմի» (Անանիա Նարեկացի-Անանիա Սանահնեցի, էջ 205):

«Նրանք (այսինքն երկաբնակները) արարածական բնութիւն են շարայօդում Անեղին եւ մարմնի թանձրութիւնը եւ վայրաքարշը անմարմին Բանի հետ են կապակցում ինչ-որ տարալուծական շաղկապմամբ...» (Նոյն, էջ 205):

«...Աստծուն մարդ են շարայարում եւ ծառային շարակցում են Տիրոջը, եւ արարածական դէմքը տարօրինակաբար դասակցում են անեղ Դէմքերին» (Նոյն, էջ 206):

Եթէ Քրիստոսի մէջ մարդկային բնութիւնն անձ չունի, ապա Քրիստոսի մէջ ոչնչանում է մարդկային անհատականութիւնը եւ ինքնութիւնը (մարդաբանական կատաստրոֆա), եւ բոլոր մարդիկ Քրիստոսի մէջ են, խաչւում են Նրա հետ, թաղւում, յարութիւն առնում (առանց անհատականօրէն եւ կամովի ընտրութեամբ այդ ամենին մասնակցելով):

«Դու, որ ասում էիր մարդկային դէմք չկայ Քրիստոսի մէջ, ուրեմն ասացիր, որ բոլոր մարդիկ կան Քրիստոսի մէջ... եւ ողջ մարդկութիւնը Յիսուս է. որից հետեւում է՝ կամ բոլորը Քրիստոս են եւ մեռնում են խաչով եւ կամ ոչ ոք Քրիստոս չէ եւ չի մեռնում, որովհետեւ երկուսն էլ անվայել են [ասել]» (Խոսրովիկ Թարգմանիչ, էջ 19-20):

Եթէ մարդկային բնութիւնը գոյութեան է կոչւում (կայանում է) աստուածային Անձով, ապա մարդկայինը Քրիստոսի մէջ ազատ ու ինքնաշարժ չէ եւ ասիմիլացուած է Աստուածութեամբ: Անանձ մարդկային բնութիւնն անգոյ է եւ ընդամէնը տեսական հասկացողութիւն է, որը բնորոշում է մարդեղութիւնը ընդհանրապէս, եւ եթէ Քրիստոս մարմնաւորուել է անանձ մարդեղութեամբ, ապա Նա որոշակի մարդ չէ, Նրա մարդեղութիւնն ուղղակի մի աստուածային «հրաշք» է, «հնարամտութիւն»... Նման համակարգը յղի է փրկաբանական իդէալի խախտմամբ, քանզի, եթէ Քրիստոս որպէս կատարեալ մարդ չի գործում ազատ եւ ինքնիշխան կերպով, ապա փրկութիւնը դառնում է «գերբնական երեւոյթ» մարդկութեան համար:

Բանն Աստուած սուրբ Կոյսից վերցնում է անձնաւոր եւ դիմաւոր բնութիւնը, եւ ինչպէս խոստովանում ենք մի աստուածմարդկային բնութիւն, այնպէս էլ՝ մի աստուածմարդկային անձ եւ դէմք:

«Ինչպէս մարդկային բնութիւն, նոյնպէս էլ մարդկային դէմք է առնում Բանը Կոյսից, եւ ինչպէս Բանի դէմքը եւ Իր մարմնի դէմքը միաւորութեամբ մի դէմք է խոստովանւում, այնպէս էլ աստուածային եւ մարդկային բնութիւնները պէտք է մի դաւանել՝ ըստ անճառ միաւորութեան» (Նոյն, էջ 12):

«Ոչ անգոյ եւ անդէմ մարդկային բնութիւնը վերցրեց Աստուծոյ Բանը, այլ մանաւանդ մեր ընդհանուր մարդկային բնութիւնից առանձնաբար Իրեն միացրեց մարմին՝ բանական անձով, եւ նոյն մարմնով յաղթեց մեղքերը, մահը, դժոխքը եւ ապականութիւնը» (Նոյն, էջ 25):

«Բոլոր յաւիտեաններից առաջ Հայր Աստծուց ծնուած եւ Աստուծոյ Որդի, ապա ժամանակին Նոյնը նաեւ ծնուած Մօրից ըստ մարմնի եւ Մարդու Որդի, եւ սակայն ոչ երկու որդիներ, այլ միայն մի մարմնացած, մարդացած Աստուծոյ Որդի՝ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոս: Այն, որ անժամանակաբար ունէր Հօրից՝ ընդհանուր բնութիւն եւ անձնական եւ յատկական դէմք, նոյն Ինքը ըստ ժամանակի նաեւ մարդ եղաւ՝ բնութեամբ, դէմքով եւ անձնաւորութեամբ: Այլ ոչ թէ այս պատճառով պէտք է բաժանել Քրիստոսին երկու բնութիւնների կամ Նրան երկու դէմք եւ երկու անձնաւորութիւն ասել, այլ՝ միայն մի եւ նոյն մարմնաւորուած Բանն Աստուած՝ բնութեամբ, դէմքով եւ անձնաւորութեամբ. եւ Քրիստոսի մէջ բոլորը մի ասելով՝ բնութիւնը, դէմքը եւ անձնաւորութիւնը՝ չեմ ուրանում այն, ինչ ունէր Հօրից, եւ այն, ինչ եղաւ կամ առաւ մարդկութիւնից՝ բնութիւնը, դէմքը եւ անձնաւորութիւնը» (Խոսրովիկ Թարգմանիչ, էջ 34, նոյն հատուածը մէջբերում է Եսայի Նչեցին իր դաւանութեան մէջ, ՄՄ 614, 31ա):

«...Քանզի, [Նա], որ անմարմին Բանն էր Հօրից, մարմին հագաւ սուրբ Կոյս Մարիամից, այսինքն՝ մարդկային բնութիւնից, եւ նոյնը միաւորելով Իր դէմքի եւ բնութեան հետ՝ մի դէմք եւ մի բնութիւն է ասւում եւ մարմնով հանդերձ է [ասւում]: Հօրից [ծնուած] Բանը ոչ թէ անգոյ եւ կամ առանց մտքի եւ անձի եւ առանց բնութեան վերցրեց մերը կնոջից, այլ ըստ ամենայնի կատարելապէս առնելով՝ միաւորեց Իր կատարելութեանը. եւ այսպէս մի կատարեալ է ասւում՝ մի կենդանութիւն եւ դէմք ունենալով: Ոչ միութեան մէջ ուրանում եմ իւրաքանչիւրի կատարելութիւնը, ոչ էլ իւրաքանչիւրի կատարելութեան պատճառով հրաժարւում եմ ասել մի կատարելութիւնը՝ միութիւն խոստովանելով անայլայլութեան մէջ եւ անայլայլութիւն՝ միութեան մէջ:

Այլ ուրեմն մի բնութիւն եւ մի դէմք ունի Քրիստոս. եթէ հարկ է համառօտ ասել, ոչ ըստ բնութեան նոյնութեան կամ ըստ միանձնականութեան, քանզի այս երկուսը միասին գրեթէ զրկում է Աստծուն մարդանալուց եւ մարդուն՝ աստուածանալուց, այլ, ինչպէս բազում անգամ ասացի, ըստ Բանի անճառ միաւորութեան Իր մարմնի հետ» (Յովհաննէս Օձնեցի, էջ 51-52):

«Եւ եթէ ասեն, թէ Քրիստոս մարդկային անձ չունէր, քանի որ աստուածային անձ ունէր, կասենք նաեւ մենք. եթէ աստուածային բնութիւնն ունէր, ապա ինչո՞ւ մարդկային բնութիւնն առաւ: Եւ մէկ այլ պատճառ. քանզի եթէ մարդկային անձ չունէր, ապա սուտ էին խօսում, թէ կատարեալ մարդ է... Իսկ մենք այսպէս ենք դաւանում Քրիստոսին, որ կատարեալ Աստուած է եւ կատարեալ մարդ. եւ Բանը Կոյսի արգանդ իջնելիս առաւ կատարեալը եւ ոչ մասնաւորը: Քանզի ինչպէս աստուածային կերպարանքը մարդկայինին միացրեց եւ մի կերպարանք է, այնպէս էլ աստուածային կատարելութիւնը եւ մարդկային կատարելութիւնը միաւորուեցին, եւ մի կատարելութիւն է: Նոյնպէս էլ աստուածային բնութիւնը եւ մարդկային բնութիւնը միաւորուեցին, եւ մի բնութիւն է... Ո՛չ բաժանմամբ ենք ասում ըստ Նեստորի, եւ ո՛չ շփոթմամբ՝ ըստ Եւտիքէսի, այլ անշփոթ միաւորութեամբ ենք խոստովանում Քրիստոսին» (Պօղոս Տարօնացի, 89ա):

«...Ես խոստովանում եմ, որ երկուսից մի անձնաւորութիւն եղաւ, քանզի Բանն Աստուած Կոյսից կատարելապէս վերցրեց Ադամի բնութիւնը՝ միտք, հոգի եւ մարմին, որը ստուգապէս մեր բնութիւնն է... Հաւատում եմ, որ Նա կատարեալ Աստուած է եւ կատարեալ մարդ, բայց այս ասելով՝ չեմ բաժանում երկուսի, այլ նոյնն ասում եմ Աստուած եւ մարդ եւ չեմ կարող ճանաչել Նրան որպէս Աստուած առանց մարդու եւ մարդ՝ առանց Աստուածութեան, եւ ասում եմ Աստուած եւ մարդ, որպէսզի ցոյց տրուի, թէ կատարեալ փրկութիւն ստացայ, ոչ՝ թերի՝ ըստ հերետիկոսների: Եւ ինչպէս «նախ քան արուսեակը» [Սաղմ. ՃԹ 3] Հօր ծոցից ծնուածը եւ ժամանակների լրումին Կոյսի ծոցածին ծնունդը մի Որդի է եւ շփոթում չկայ, եւ ինչպէս Անձը, որ յաւիտենապէս Հօր աջ կողմում է նստում, եւ անձը, որ ԼԹ տարի սնուեց եւ աճեց, մի անձնաւորութիւն է, եւ շփոթում չի իմացւում, նոյնպէս էլ Հօր Բանի բնութիւնը եւ մեր բնութիւնը, որ առաւ Կոյսից, մի բնութիւն է եւ անշփոթ է...» (Վարդան Արեւելցի):

«Ասում ենք անձնաւոր բնութիւնն ու անհատն է միաւորուած, քանզի միաւորութեան սկիզբը բնութեան մէջ է եւ աւարտը կայանում է անձի մէջ...» (Գրիգոր Տաթեւացի, էջ 76):

Անշուշտ Հայ եկեղեցու քրիստոսաբանութիւնը համակողմանիօրէն ներկայացնելը բազմահատոր ուսումնասիրութիւնների գործ է, մենք ընդամէնը փորձեցինք խիստ ուրուագծօրէն ներկայացնել հայ քրիստոսաբանական մտքի այս կարեւոր առանձնայատկութիւնը, եւ կարծում ենք, որ այսքանը բաւական է՝ պատկերացում կազմելու այս կարեւոր խնդրի մասին:

Դաւանական ճշմարտութիւնները ի յայտ չեն եկել պատահականօրէն, այլ արդիւնք են Սուրբ Հոգու կենդանի ներգործութեան, որ մշտապէս գործում է Քրիստոսի եկեղեցում: Այդ ճշմարտութիւններն ընդհանրական են (վերապահուած են միայն տիեզերական ժողովներին) եւ ոչ՝ մասնաւոր, ուստի ենթակայ չեն անհատական միջամտութեան կամ փոփոխութեան: Հետեւաբար, անհատի կողմից ստորագրուած որեւէ թուղթ կամ յայտարարութիւն դեռեւս եկեղեցու հաւատքի արտայայտութիւն չէ եւ դաւանական ուժ չունի: Սակայն, երբ եկեղեցական կեանքում սկսում է գերիշխել մարդկային գործօնը, հնարաւոր են անկանխատեսելի հետեւանքներ... Մեզ համար ամենեւին պարզ չեն այս տարօրինակ էկումենիզմի (որի կարիքը ամենեւին չկայ) յետագայ քայլերը: Արդեօ՞ք չի նախապատրաստւում մի «վրացական տարբերակ» մեզ համար: Դէպի ո՞ւր ենք մենք գնում...

ՄԵՍՐՈՊ ՔԱՀԱՆԱՅ ԱՐԱՄԵԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

Խավիեր Սոլանա. Քաղաքական սակարկությունների վարպետը

Մի ութ-տասը տարի առաջ բուռն երեւակայությամբ անգամ դժվար էր պատկերացնել, որ Հյուսիս-ատլանտյան պայմանագրի կազմակերպության (ՆԱՏՕ-ի) գլխավոր քարտուղարը կարող է հյուրընկալվել Հայաստանում: Այսօր դա իրականություն է. առավոտյան Խավիեր Սոլանան կժամանի Երեւան մեկօրյա պաշտոնական այցով: Վերջին ամիսներին ՆԱՏՕ-ն եւ դաշինքի թիվ մեկ պաշտոնյան գտնվում են համայն ուշադրության կենտրոնում: Դա կապված է այդ կազմակերպության եւ նրա ամենահզոր, ամենաազդեցիկ անդամի՝ ԱՄՆ-ի ռազմաքաղաքական բլոկը դեպի Արեւելք ծավալելու նկրտումների հետ, որոնց համառորեն դիմադրում են Մոսկվայում:

Ի տարբերություն մյուս իսպանացիների, որոնք երեւելի պաշտոններ են գրավում համաշխարհային հիերարխիայում՝ միջազգային օլիմպիական կոմիտեի նախագահ Հուլիո Անտոնիո Սամարանչի, ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի գլխավոր տնօրեն Ֆեդերիկո Մայորի, Եվրախորհրդարանի նախագահներ Հենրիկե Բարոնի եւ Հոսե Մարիա Հիլ-Ռոբլեսի, ՆԱՏՕ-ի գլխավոր քարտուղար Խավիեր Սոլանան թեեւ եղել է Իսպանիայի արտգործնախարար, այնուհանդերձ միջազգային կազմակերպություններում աշխատանքի փորձ չի ունեցել: Այդ դեպքում ինչո՞վ բացատրել նման սրընթաց թռիչքը:

Խավիեր Սոլանան սերում է մադրիդյան անվանի ընտանիքներից մեկից, նա լիբերալ հայացքների տեր հանրահայտ քաղաքական գործիչ ու փիլիսոփա Սալվադոր դը Մադարիագայի թոռն է, որը 30-ական թվականներին Ազգերի լիգայում Իսպանիայի ներկայացուցիչն էր: Սոլանան ֆիզիկոս է, կատարելագործվել եւ մասնագիտությամբ աշխատել է ԱՄՆ-ում եւ Հոլանդիայում:

Վերադառնալով հայրենիք, նա Իսպանիայի սոցիալիստական բանվորական կուսակցության ղեկավարության անդամ է ընտրվում, որին հարել է տակավին ուսանող եղած ժամանակ: Իր կրտսեր եղբոր՝ տնտեսագետ ու իրավաբան Լուիսի նման, երեւելի դեր է խաղացել սոցիալիստական կուսակցության վերստեղծման գործում: Սոլանայի կենսագիրները նկատում են, որ այդ կուսակցությունն առատորեն ֆինանսավորվել է Սոցինտերնի ղեկավարների կողմից, վայելում էր ԱՄՆ-ի պետական դեպարտամենտի աջակցությունը եւ հովանավորվում էր բարեփոխումների կողմնակից իսպանական շրջանակների կողմից: Այդ գործողության նպատակն էր ապագայում հակադրել սոցիալ-դեմոկրատներին կոմունիստներին, դրանով իսկ խոչընդոտելով Իսպանիայում, Ֆրանկոյի մահից հետո, ձախ ուժերի հզոր միասնական ճակատի ձեւավորմանը:

Ականատեսների վկայությամբ, Սոլանա եղբայրները այդ գործում խաղացել են մեծ դեր: Խավիերը ստանձնեց սոցկուսակցության նոր ղեկավար՝ երիտասարդ ու քչերին ծանոթ գավառական փաստաբան Ֆելիպե Գոնսալեսին քաղաքական էլիտա ու Մադրիդի «լավագույն տները» մտցնելու խնդիրը: Խավիեր Սոլանան լիովին տրվեց քաղաքականությանը, ինչին նպաստեց ոչ միայն 1982 թվականին իշխանության հասած իր կուսակցության առջեւ ունեցած ծառայությունները, այլեւ ընդունակությունները: Նրան անվանել էին անխորտակելի, քանի որ նա Ֆելիպե Գոնսալեսի բոլոր կառավարությունների միակ անփոփոխ անդամն էր, մեկը մյուսի հետեւից զբաղեցնելով մշակույթի, կրթության ու գիտության, իսկ 1992 թվականից՝ արտաքին գործերի նախարարի պաշտոնները: Նման կայունության նպաստել է այդ տաղանդավոր քաղաքական գործչի ապշեցնող հանդուրժողականությունը: Նա ցանկացած զրուցակցին գայթակղելու, հմայելու հազվագյուտ կարողություն ունի, խելացի է, ճկուն, ուշադիր, հարգալից, միշտ ժպտում է, երբեք չի բորբոքվում, գիտի զիջել եւ գտնել փոխզիջումներ: Պատահական չէ, որ Իսպանիայում նրան անվանել են «ողջագուրանքների ու ժպիտների նախարար»:

Այդ ամենը հանգեցրեց նրան, որ 1995 թվականին դարձավ Ֆելիպե Գոնսալեսի ամենահավանական ժառանգորդը կառավարության ու սոցիալիստական կուսակցության նախագահի պաշտոնում: Սակայն այն ժամանակ քաղաքական սակարկության վարպետի նրա եզակի ընդունակությունները պետք եկան մեկ այլ, Արեւմուտքի ընկերակցության համար ավելի բարձր մակարդակում: Երբ ՆԱՏՕ-ի այն ժամանակվա գլխավոր քարտուղարը մեղադրվեց կաշառակերության մեջ եւ հեռացվեց Հյուսիսատլանտյան դաշինքի ղեկավարությունից, ազատված աթոռի բազմաթիվ թեկնածուների թվում հնչեց եւ Իսպանիայի արտգործնախարարի անունը:

ՆԱՏՕ-ի գլխավոր քարտուղարը դաշինքի քաղաքական ղեկավարն է, որը, ի տարբերություն Եվրոպայում ՆԱՏՕ-ի միավորված զինված ուժերի ԱՄՆ-ի կողմից նշանակվող գլխավոր հրամանատարի, սովորաբար ընտրվում է եվրոպացիներից: Սակայն ամերիկացիների ոչ բացահայտ հավանությունն այդ դեպքում պարտադիր է: Եվ երբ ծագեց Խ. Սոլանայի թեկնածությունը, Վաշինգտոնում հապաղեցին: Պենտագոնին շփոթեցրեց այն հանգամանքը, որ Սոլանան 1962 թվականից Իսպանիայի սոցկուսակցության անդամ է, որը ամերիկյան զինվորականները, երեւի թե լավ չիմանալով իսպանական նրբերանգները, համարում էին ձախ կողմնորոշման կուսակցություն: Կասկածներ առաջացրեց եւ այն հանգամանքը, որ Սոլանան Իսպանիայի՝ ՆԱՏՕ-ին անդամակցելու համոզված հակառակորդ էր: Սակայն պետական դեպարտամենտը հասկացրեց գեներալներին, որ վաղուց ի վեր՝ 60-ական թվականներից, լավ է ճանաչում այդ քաղաքական գործչին: Իսպանացի սոցիալիստ նախարարի թեկնածությանը հակադրվողներին բացատրեցին, որ հենց սոցիալիստների օրոք էր, որ Իսպանիան դարձավ Վաշինգտոնի ամենալոյալ եւ վստահության արժանի դաշնակիցներից մեկը, որ հականատոյական ելույթները երիտասարդ տարիների մեղքեր են, որոնք վաղուց ի վեր թեկնածուն քավել է, որ, հակառակ նախընտրական ծրագրի, ուր սոցկուսակցությունը վճռականապես դեմ է եղել ՆԱՏՕ-ին, դեռ 1978 թվականին 180 աստիճանով փոխել է իր դիրքորոշումը եւ հանրաքվեի արդյունքում կարողացել է հասնել Իսպանիայի անդամակցությանը ՆԱՏՕ-ին: Այս ամենում մեծ է Սոլանայի ծառայությունը, նշում էր ԱՄՆ-ի պետական դեպարտամենտը:

Mr. Javier Solana

Թեեւ Խ. Սոլանային արտգործնախարար եղած ժամանակ հաջողվեց գայթակղել ռուսաստանցի իր գործընկեր Անդրեյ Կոզիրեւին, որն իսպանացուն անկեղծորեն համարում էր «Ռուսաստանի բարեկամ ու լոյալ գործընկեր», մոսկովյան նոր զրուցակիցների հետ ՆԱՏՕ-ի գլխավոր քարտուղարը մեծ դժվարությունների բախվեց: Կարելի է ենթադրել, թե Խ. Սոլանայի համար անսպասելի էր, որ Ռուսաստանի նախկին դաշնակիցների հաշվին Ատլանտյան դաշինքի ընդլայնումը երեւի թե միակ հիմնահարցն էր, որի շուրջ համարյա բոլոր ռուսները հանդես էին բերել լիակատար բացասական միակարծություն (բավական է հիշեցնել, որ ՌԴ վարչապետ Վիկտոր Չեռնոմիրդինն ընդհանրապես հրաժարվել է հանդիպել Սոլանային): ՆԱՏՕ-ի գլխավոր քարտուղարին ոչ մի կերպ չի հաջողվում համոզել ռուսաստանցիներին, որ իբր իրենց իսկ «բարօրության» համար է, որ Եվրոպան, որի մասն է կազմում Ռուսաստանը, անհրաժեշտ է շատ բաժանել նոր սահմաններով, ՆԱՏՕ-ն մոտեցնելով ռուսաստանյան սահմաններին:

Այնուհանդերձ, Խ. Սոլանայի գործունեությունը Ատլանտյան դաշինքի ղեկավարի պաշտոնում ստանում է բարձր գնահատական: Սահմանափակվենք «Թայմ» հանդեսից մեջբերումով (13 հունվարի), ուր ի մի են բերվում Սոլանայի վերջին մեկուկես տարիների գործերը. «Խավիեր Սոլանան ոչ միայն հսկայական համբերությամբ դրդում էր համառ ռուսներին, որպեսզի նրանք համաձայնվեն մասնակցելու ՆԱՏՕ-ի հետ բանակցություններին, այլեւ օգտագործել է իր քաղաքական ճկունությունը, մարդկանց հետ լեզու գտնելու կարողությունը՝ դառնալով վստահության արժանի միջնորդ ՆԱՏՕ-ի խորհրդի նիստերում: Այդ ընդունակությունները պետք է ներդրվեն վճռական փորձարկման մոտակա վեց ամիսներին, երբ դաշինքը կվերակառուցվի՝ սառը պատերազմի ավարտից հետո նոր դեր կատարելու համար: Գլխավոր խնդիրն է դաշինքում տեղ գտնել այն երկրների համար, որոնց դեմ ժամանակին ստեղծվել է ՆԱՏՕ-ն: Ամեն դեպքում Սոլանան իր պաշտոնում դրսեւորել է հսկայական եռանդ, քաղաքական արտասովոր հոտառություն, որը նրան թույլ է տալիս հասնել զիջումների ու համաձայնության:

Այո, վճռական փորձությունները առջեւում են, եւ ոչ միայն Խ. Սոլանայի համար: Իհարկե, հարկավոր է իրատես լինել եւ ընդունել, որ Ատլանտյան դաշինքի ճնշմանը դիմակայելու Մոսկվայի հնարավորությունները սահմանափակ են, էլ չենք խոսում գործի ուժային կողմի մասին, որը Ռուսաստանը միշտ մերժել է: Իսկ դիվանագիտական դաշտում, որը միակն է, ուր կարելի է վճռել այս բանավեճը, ՌԴ հնարավորությունները սպառված չեն: Մոսկվայի բանական, սակայն կոշտ «ոչ»-ը, դատելով ամեն ինչից, տալիս է իր պտուղները: Պատահական չէ, որ վերջին ժամանակներս Խ. Սոլանան առաջարկում է նորանոր փոխզիջումային փաթեթներ, որոնցից մի քանիսը վերջերս տարել էր Մոսկվա: Պարզ է, որ դա իր անձնական նախաձեռնությունը կամ իրավասության հարց չէ: Վերանալով անձերից, հարկավոր է հիշել, որ ձգտելով հասնել իր կողմից այդքան փափագած առաջխաղացմանը դեպի Արեւելք, միաժամանակ ՆԱՏՕ-ն ձգտում է առավելագույնս լավ հարաբերություններ պահպանել Ռուսաստանի հետ: Մեկնաբանների կարծիքով, դա այն գործոնն է, որի հիման վրա կարելի է ՆԱՏՕ-ից ստանալ եթե ոչ հրաժարում ծավալապաշտական ծրագրերից, ապա գոնե քիչ թե շատ ընդունելի պայմաններ բանական զիջումների համար:

Դրա համար աշխատանք կպահանջվի, քանի որ գործ ունենք քաղաքական սակարկության ճանաչված վարպետ Խ. Սոլանայի հետ, որն առաջին հերթին այդ հատկության շնորհիվ է, որ հանդես է գալիս որպես ՆԱՏՕ-ի գլխավոր քարտուղար եւ, դատելով ամեն ինչից, որպես Միացյալ Նահանգների վստահված անձ:

Այսօր Խ. Սոլանան կգա Երեւան: Դժվար թե նա Հայաստանի ղեկավարությանը հորդորի անդամակցել ՆԱՏՕ-ին. մեր հանրապետությունը մասնակցում է «Գործընկերություն հանուն համագործակցության» ՆԱՏՕ-ի ծրագրին: Միջազգային քաղաքական սուր հարցադրումներից սովորաբար խուսափող հայ ղեկավարներից Բաբկեն Արարքցյանն է, որն արտահայտվել է այդ խնդրի շուրջ: Փետրվարի սկզբին ելույթ ունենալով Իրանում, Ա. Արարքցյանը ասել է, որ Ռուսաստան-Չինաստան-Իրան համագործակցության «հարցը պետք է դիտարկել ՆԱՏՕ-ի՝ դեպի Արեւելք ընդլայնման տեսանկյունից, եւ Հայաստանը չի ցանկանա, որպեսզի ստեղծվեն նոր հակառակորդ ընդդիմադիր դաշինքներ»:

ՏԻԳՐԱՆ ԼԵՒՈՆՅԱՆ

ՉԻՆԱՍՏԱՆ

Ույգուրները նորից են անկախություն պահանջում

10 ՓԵՏՐՎԱՐ. BBC, DW: Չինաստանի հյուսիս-արեւմուտքում գտնվող Սինցզյան ույգուրական ինքնավար շրջանից հաղորդագրություններ են ստացվում Ուրումչիի վարչական կենտրոնում տեղի ունեցած անջատողական նոր հուզումների մասին: Քաղաքում պարետային ժամ է մտցված: Անկարգություններին մասնակցում է մահմեդականություն դավանող տեղի բնակչության ույգուրական մեծամասնության երիտասարդությունը: Հաղորդագրություններից մեկի համաձայն, անկարգությունները սկսվեցին դեռեւս անցյալ շաբաթ, երբ տեղի միլիցիոներները փորձեց ձերբակալություն կատարել, իսկ միլիցիոներներն ինքնավար շրջան ուղարկվում են կենտրոնից եւ չգիտեն տեղացիների լեզուն: Միջադեպն ավարտվեց 10 մարդու մահով: Դրանից հետո, ըստ հաղորդագրությունների, ույգուրները սկսեցին հարձակվել բոլոր պատահած չինացիների վրա եւ ծեծել նրանց: Հազարավոր [illegible] երիտասարդ ույգուրներ դուրս եկան Ուրումչիի գլխավոր փողոց ու սկսեցին ազգային անկախ պետություն ստեղծելու կոչեր անել: Բախումների հետեւանքով ավելի քան 10 մարդ է զոհվել եւ շուրջ 100 մարդ վիրավորվել: Սակայն ոչ մի պաշտոնական հաղորդագրություն մինչ այժմ չկա: Կիրգիզիայի, Ղազախստանի եւ Տաջիկստանի հետ սահմանակից Սինցզյանում վաղուց արդեն հակաչինական տրամադրություններ են տարածված: Դարի սկզբին այդ շրջանը կոչվում էր Չինական Թուրքեստան: Մինչեւ 1949 թ. այս երկրամասը կառավարվում էր ույգուր ֆեոդալների կողմից: Բացի ույգուրներից, որոնք մոտ են տաջիկներին, այստեղ շատ ղազախներ եւ կիրգիզներ են ապրում: Տեղի բնակչությունը բռնաբար է վերաբերվում եկվոր չինացիներին, եւ առաջներում, 81 թ. եւ 90-ական թթ. Սինցզյանում բազմիցս անկարգություններ են ծագել: Պետք է ասել սակայն, որ չինական ընտանիքներում մեկ երեխայից ավելի ունենալն արգելող օրենքը չի գործում հիմնականում մահմեդականներով բնակեցված Սինցզյանում:

ՓԱՐԻԶ

Վախճանվեց ԱՄՆ-ի դեսպան Պամելա Հարիմանը

Ըստ «Ուոլ սթրիթ ջըռնըլ» թերթի տեղեկության, յոթանասունվեց տարեկան հասակում Փարիզում ուղեղի արյունազեղումից վախճանվել է Ֆրանսիայում Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների դեսպան Պամելա Հարիմանը, որը դեմոկրատական կուսակցության ավագ դիվանագիտական կորպուսի ներկայացուցիչն էր եւ որի փոթորկալից կյանքը երկար ժամանակ համաշխարհային մամուլի ուշադրության կենտրոնում է եղել:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Ռամազանի ընթացքում Ալժիրում առնվազն 300 մարդ զոհվեց

10 ՓԵՏՐՎԱՐ. RFI: Վերջին երկու օրերին, երբ տոնվում էր ռամազանի վերջը, Ալժիրում առնվազն 28 մարդ է սպանվել: Ռամազանի ընթացքում էլ շատ զոհեր եղան: Ըստ ոչ ամբողջական տվյալների, իսլամական ծայրահեղականների ձեռքից Ալժիրում այդ ժամանակաշրջանում ընդհանուր առմամբ շուրջ 300 մարդ է զոհվել:

Հաֆեզ ալ Ասադը ծանր հիվա՞նդ

10 ՓԵՏՐՎԱՐ. VOA: Անգլիական «Սանդեյ թայմզ» թերթը հայտնել է, որ անցած տարվա դեկտեմբերին Սիրիայի նախագահ Հաֆեզ ալ Ասադը 2 շաբաթվա ընթացքում քնափության (կոմա) վիճակում է եղել: Նրան փրկել են Ռուսաստանից շտապ կանչված բժիշկները: Սիրիայի պաշտոնական լրատվամիջոցներն անցած ամիս հաղորդեցին, թե նախագահի շագանակագեղձը հաջող է վիրահատվել, սակայն չնշեցին վիրահատման ամսաթիվը եւ չխոսեցին նրա առողջական վիճակի մասին: Հայտնի է, որ 66-ամյա նախագահ Ասադը տառապում է սրտի անբավարարությունից եւ շաքարախտից, իսկ վերջերս, ըստ «Սանդի թայմզի», հայտնաբերվել է նաեւ սակավարյունություն:

Մոստարում ուժեղացել է լարվածությունը

10 ՓԵՏՐՎԱՐ. DW: Հերցեգովինայի մայրաքաղաք Մոստարում լարվածություն է պահպանվում քաղաքի խորվաթ եւ մահմեդական բնակչության միջեւ: Երկուշաբթի օրը խորվաթները գնդակոծեցին քաղաքային գերեզմանոցներից մեկը այցելել մտադրվող մի խումբ մահմեդականների, ինչի հետեւանքով առնվազն 4 մարդ վիրավորվեց: Մոստարում լարվածությունն ուժեղացավ մի քանի օր առաջ: Խորվաթները հայտարարում են, թե մահմեդականներն իրենց պատերազմ են հայտարարել: Մահմեդականներն, իրենց հերթին, ասում են, թե Մոստարում վերջին օրերի ընթացքում տեղի ունեցած դեպքերի շարքի համար պատասխանատվություն են կրում քաղաքը բաժանել ձգտող ծայրահեղականները: Մոստարում գտնվող կայունացման միջազգային ուժերը ուժեղացրին իրենց ներկայությունը քաղաքում:

Մարդկային գեն ունեցող կովերը մայրական կաթ են տալիս

Շոտլանդիայի գիտնականները հայտարարեցին, թե իրենց հաջողվել է կովերի այնպիսի ցեղ աճեցնել, որոնց կաթը նման է մարդկայինին: Ցեղի ստեղծման ժամանակ օգտագործվել են մարդկային գեներ, որոնք փոխել են կովի կաթի քիմիական բաղադրությունը: Գիտնականների խոսքերով, այդ տիպի կաթն ապագայում բուժիչ կլինի վաղաժամ ծնված երեխաների եւ դիետիկ խնդիրներ ունեցող մարդկանց համար: Սակայն BBC-ի թղթակիցը նշում է, որ մի քանի տարի կանցնի, մինչեւ այդ կաթը կճանաչվի հիվանդներին:

BBC

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մշակույթ

Մեծ կատակերգակը. Ժան-Բատիստ Պոկլեն Մոլիեր

Ծննդյան 375-ամյակի առթիվ

Մոլիերի գրական գործունեությունը սերտորեն կապված է այն դարաշրջանի հետ, որը գրականության պատմության մեջ հայտնի է Վերածնության անունով, եւ որը զարգացման բարձր աստիճանի հասավ 17-րդ դարում: Այդ դարաշրջանում են ստեղծագործել ֆրանսիական կլասիցիզմի խոշոր հիմնադիրներ Կոռնելը, Ռասինը, Բուալոն, ականավոր առակագիր Լաֆոնտենը, ինչպես վիպասաններ Պոլ Սկարոնը, Շառլ Սորելը եւ այլ անվանի գրողներ: Այդ բոլորի մեջ իր ուրույն տեղն ու հատուկ նշանակությունն ունի Մոլիերը: Պատմում են, որ Լյուդովիկոս XIV-ը կլասիցիզմի նշանավոր տեսաբան Բուալոյի հետ մի անգամ, գրականության մասին զրուցելիս, հարց է տվել, թե ժամանակակից գրողներից ո՞վ է ամենից ավելի պատիվ ու փառք բերելու իր թագավորությանը: Մոլիերը,- պատասխանել է Բուալոն: «Մի՞թե,- զարմացել է «արեւ արքան»,- ես այդ չգիտեի, բայց իհարկե, այդ հարցերում Դուք ինձնից ավելի տեղյակ եք»:

Այո, Բուալոն չի սխալվել: Մոլիերը 17-րդ դարի ֆրանսիական ռեալիստական գրականության ամենախոշոր դեմքն է: Նրա պատմական խոշոր ծառայությունը նախեւառաջ այն է, որ նա ստեղծել է ռեալիստական կատակերգություն, հանդիսացել այդ ժանրի առաջին խոշոր ներկայացուցիչը հայրենի գրականության մեջ, եւ այդպիսով, կատակերգության ժանրի ձեւավորման եւ հետագա զարգացման բնագավառում նույն դերը խաղացել, ինչ Շեքսպիրը անգլիական եւ Լոպե դե Վեգան իսպանական գրականության մեջ: Մոլիերը, իհարկե, ասպարեզը բոլորովին թափուր չէր գտել: Նա ելակետ է ունեցել, մի կողմից հին հունական, մյուս կողմից ազգային բանահյուսությունը եւ հատկապես ժողովրդական ֆարսը:

Լինելով ֆրանսիական ռեալիստական կատակերգության սկզբնավորողն ու առաջին խոշոր ներկայացուցիչը, Մոլիերը գեղարվեստական վառ ձեւերով մարմնավորել է իր դարի էական կողմերը, համարձակորեն ծաղրել հասարակական ու կենցաղային բարքերը, բացահայտել է ֆրանսիական կյանքի մի շարք հակասություններ, արձագանքելով ժամանակաշրջանի առաջադիմական, դեմոկրատական միտումներին:

Նրա ստեղծագործությունները ցույց են տալիս, որ հեղինակն ընտրել է ռեալիզմի ուղղությունը եւ հաստատուն կանգնած է այդ դիրքերում:

Նրա սկզբնական գրվածքները չէին կարող զերծ լինել երիտասարդ գրողի համար անխուսափելի թերություններից: Մոլիերի այդ գրվածքներում յուրահատկությունն այն է, որ դրանցում գերազանցապես կենցաղային հարցեր են շոշափվում, որ հեղինակը գլխավորապես զվարճացնող նպատակներ է հետապնդում, նրան ավելի շատ հետաքրքրում են ծիծաղաշարժ տեսարանները, կործող պճնանց սրամտությունները, զուտ կատակերգական դրությունները, քան առաջադրած պրոբլեմների խորացումը, բազմակողմանի մշակումը:

1661 թ. գրած «Տղամարդկանց դպրոց» եւ 1662 թ. գրած «Կանանց դպրոց» կատակերգություններով Մոլիերը թեւակոխում է մի նոր շրջան: Այս անգամ առաջ են քաշվում ընտանիքի, սիրո, ամուսնության, դաստիարակության խնդիրները, ծաղրի են ենթարկվում հին, քարացած հայացքները կանանց, ամուսնության, ընտանիքի նկատմամբ: Դրանցում են ներկայացվում այնպիսի տղամարդիկ, որոնք կնոջ մեջ բարձր, արժանավայել հատկություններ են տեսնում, այնպիսի կանանց, որոնք ուզում են լինել ինքնուրույն, ազատ, որոնք դուրս են գալիս ավանդական, կաշկանդիչ օրենքների ու վերաբերմունքների դեմ: Այդ կատակերգություններում, լայն իմաստով, շոշափված է մարդկային անհատի ազատագրման, նրա բնական իրավունքների պաշտպանման խնդիրը: Մոլիերի գրական գործունեության հասուն շրջանը վերաբերում է 17-րդ դարի վաթսունական թվականներին: Այդ տարիներին է նա գրել է իր լավագույն ստեղծագործությունները «Տարտյուֆ», «Դոն Ժուան», «Միզանտրոպ», «Անֆիտրիոն», «Ժորժ Դանդեն», «Ժլատը», «Քաղքենին ազնվական» եւ այլն: Դրանցում փայլում է մեծ կատակերգուի հանճարը: Թեեւ չի հրաժարվել կենցաղային, ամուսնական հարցեր շոշափելուց, սիրով շարունակում է պատմել ժամանակի բարքերը, սակայն հասուն շրջանի ստեղծագործություններում առաջ են մղվում դարաշրջանի հասարակական էական խնդիրները: Նրան այժմ գրավում են ազնվականության, պալատական միջավայրի, կղերականության, անհատի էգոիստական, համամարդկային հատկությունների ներկայացումը: Այդպիսով, Մոլիերի գրվածքները տոգորվում են հասարակական, գաղափարական խոր բովանդակությամբ: Նա արտացոլել է այնպիսի տիպական կարեւոր երեւույթներ, որոնք խորապես բնորոշում են Լյուդովիկոս XIV-ի ժամանակաշրջանը: Կատակերգության ձեւը միաժամանակ կատարելագործվել է, երգիծանքը մերկացնող ավելի մեծ ուժ է ստացել, ոճն ավելի հստականացել է, երկխոսությունը, գործողությունը, կատակերգության կառուցվածքն ավելի հղկվել, գեղարվեստական մեծ թափ ստացել:

Պետք չէ սակայն կարծել, թե Մոլիերի անցած ճանապարհը հեշտ ու հարթ է եղել: Ո՛չ: Նրա կյանքը բազմիցս դառնացրել են, նրա դեմ որոգայթներ լարել, սուր պիեսների բեմադրությունն արգելել: Բայց Մոլիերը երբեք չի ընկճվել ու երբեք չի զիջել իր գաղափարական եւ գեղագիտական դիրքերը:

Մոլիերի գրական ժառանգությունը, անշուշտ, պատկանում է ֆրանսիացի ժողովրդին, բայց նրա նշանակությունը շատ վաղուց դուրս է եկել ազգային շրջանակներից եւ տարածվել աշխարհով մեկ: Նա հսկայական ազդեցություն է ունեցել ռեալիստական կատակերգության հետագա զարգացման վրա:

ԱՐՄԱՆ ԲԱՐԱՋԱՆՅԱՆ

ԿԱՊԵՐ

Հայ հասարակայնությունը նշում է Իսլամական հեղափոխության 18-րդ տարելիցը

Հայաստանի համար ամենածանր օրերին Իրանի հետ համագործակցությունը կյանքի ճանապարհ եղավ մեզ համար: Մասամբ դրա շնորհիվ «դատապարտված ենք» հաջողության, երեկ Իսլամական հեղափոխության 18-ամյա տարեդարձին նվիրված հանդիսությունը բացելով, ասաց արտասահմանյան երկրների հետ մշակութային կապերի եւ համագործակցության հայկական ընկերության համանախագահ Հենրիկ Իգիթյանը՝ ափսոսանք հայտնելով, որ «որոշ չկայացած գործիչների պատճառով» Իրան–Հայաստան մշակութային կապերը պատշաճ մակարդակի չեն հասել: «Փառք Աստծո, որ կյանքի ճանապարհով ամեն ինչ գալիս է մեր երկիր: Շնորհավորում եմ բարեկամ ժողովրդի լուսավոր տոնը», ավելացրեց պրն Իգիթյանը:

Շնորհավորանքներին եւ բարեմաղթանքներին միացան ակադեմիկոս Գեղամ Ղարիբջանյանը (որն առիթն օգտագործեց Չարենցի 100-ամյակին անդրադառնալու համար. «Չարենցի ծնողները՝ հիանալի հայեր, սիրում էին Իրանը: Ֆիրդուսին, Խայյամը հարազատ անուններ են մեր ժողովրդի համար»), «Հայաստան-Իրան» ընկերության փոխնախագահ Գեւորգ Միրզաբեկյանը («Հայաստան-Իրան սահմանը մեր ամենաապահով, ամենակայուն սահմանն է, ողջունենք եւ հետագա բարգավաճում մաղթենք մեր հարեւաններին), «Ֆիրդուսի» համալսարանի ռեկտոր Մնացական Հարոյանը:

ՀՀ-ում Իրանի Իսլամական Հանրապետության արտակարգ եւ լիազոր դեսպան Համիդ Նիքքար Ռեզա Էսֆահանու շնորհակալական խոսքից եւ իր երկրի հեղափոխության հաղթանակի բացառիկ դերի, «ազատության, անկախության գաղափարների» հաստատման, «հեղափոխության հաղթանակը պահելու» կարեւորության վերաբերյալ անդրադարձից հետո ներկաները (դեսպանատան աշխատակիցներ՝ կանանց եւ երեխաների հետ, հայ հասարակայնության ներկայացուցիչներ) լսեցին համերգ Զիվան Գասպարյանի դուդուկահարների խմբի մասնակցությամբ:

Լ. Պ.

ԳՐՔԵՐ

Առաջին անգամ հայերեն

Ա եւ Մ (Աննա եւ Միքայել) հրատարակչությունը լույս ընծայեց Պոլ Վալերիի «Պարոն Տեստ» 180 էջանոց գիրքը: Այն լույս է տեսել Վահան Տերյանի անվան «Օգնություն հրատարակչական գործին» ծրագրի շրջանակներում, Ֆրանսիայի արտգործնախարարության եւ Հայաստանում Ֆրանսիայի դեսպանատան մշակույթի բաժնի աջակցությամբ: Գիրքը խմբագրել է Թադեւոս Խաչատրյանը, նկարիչը Սերգեյ Նարազյանն է: Տպագրվել է Ոսկան Երեւանցի տպարանում: «Ազգի» ընթերցողին հայտնի է, որ Ա եւ Մ հրատարակչությունն առաջին անգամ հայերեն է ներկայացնում XX դարի ֆրանսիական գրականությունը: Արդեն հրատարակվել են. Անդրե Ժիդ՝ «Նեղ դուռը», Մարգրիտ Դյուրաս՝ «Հանգիստ կյանք», «Հիրոսիմա, իմ սեր», «Սիրեկան», Պոլ Էլյուար՝ «Բանաստեղծություններ», Ժան Անույ՝ Թատերգություններ, Սեն Ժոն Պերս՝ «Գովեստներ», «Անաբասիս» հատորները: «Պարոն Տեստից» հետո Ա եւ Մ-ն լույս կընծայի Մորիս Մետերլինկի «Կապույտ թռչունը»:

ԵՐԵՎԱՆ

Երաժշտություն կա, լսող չկա

Հաճախ, շատերի մեջ հարց է ծագում՝ ինչո՞ւ հայերը չունեն իրենց ազգային էստրադային երաժշտությունը, օրինակ, ինչպես ռուսները, իտալացիները եւ այլոք: Ինչո՞ւ երբեք չի լսվում հայկական խմբերի կողմից ստեղծված ռոքը: Կհարցնենք իսկ ինչպե՞ս լսել, երբ չկան ձայնագրություններ: Ձայնագրություններ կան, բայց փոքրաթիվ կատարողների: Ալբոմ թողարկել կարող են միայն այն երաժիշտները, ովքեր ժամանակի ընթացքում քիչ թե շատ համբավ են ձեռք բերել եւ կարող են չվախենալ իրենց ձայնագրությունների ձախողումից: Իսկ ինչպե՞ս վարվեն երիտասարդ երաժիշտները, նորաստեղծ խմբերը, որոնք ալբոմ թողարկելու հնարավորություն չունեն եւ միայն կարող են երազել այդ մասին, սակայն ունեն բավականին հաջող ստեղծագործություններ, որոնք ի զորու են վստահորեն մրցակցելու արտասահմանյան միջին որակի գործերի հետ:

Շատ ձեռնտու կլիներ թե երաժիշտների, թե ունկնդիրների համար, եթե ստեղծվեին տարբեր կատարողների կոմպոզիցիաների հավաքածուներ, օրինակ՝ «Հայկական ռոքի հավաքածու», «Հայկական պոպի հավաքածու» եւ այլն: Դրանք շատ ձեռնտու կլինեն այն երաժիշտների համար, ովքեր լրիվ ալբոմ թողարկելու հնարավորություն չունեն եւ կարող են նման հավաքածուներում ներկայացնել իրենց մեկական լավագույն ստեղծագործությունները՝ վճարելով միայն դրան համարժեք գումար: Դրա շնորհիվ ունկնդիրը կկարողանա ծանոթանալ միաժամանակ մի քանի կատարողների հետ: Այս ծրագիրը նաեւ կնպաստի Հայաստանում «ռաբիս» եւ ռուսական էստրադա ունկնդրողների թվի որոշակի կրճատմանը մի քանի, որ վաղուց ի վեր գերհասունացել է եւ կխթանի ազգային էստրադային երաժշտության ստեղծումը եւ բարգավաճումը: Ժամանակի ընթացքում Երեւան կգան նորանոր երաժիշտներ եւ խմբեր, որոնք կկարողանան գլխովին վերափոխել այսօրվա հնդկապարսկաթուրքական «մեղեդի» կոչվող վնգսոցը: Տվյալ հավաքածուները հետագայում հնարավոր կլինի ներկայացնել նաեւ հեռուստատեսային տարբերակներով: Դժվարությունը միայն երաժիշտներին համախմբելն ու որակյալ ձայնագրություններ կատարելն է: Ցանկալի է ձայնագրություններն իրականացնել արտասահմանում, որը, ավաղ, հետեւանք է Հայաստանում միջազգային որակի ձայնագրություն կատարող կազմակերպության բացակայության: Ի դեպ, այս պարագան նույնպես հայկական երաժշտության բարգավաճման համար մեծ խոչընդոտ է:

ԱՐՏԱՇԵՍ ՄԿՐՏՉՅԱՆ
«Բարիկ-Ս» քոլեջի 9-րդ դասարանցի

ԴԱՍԱԳՐՔԵՐ

Հայտերը կբացվեն մարտի կեսին

ԵՐԵՎԱՆ, 11 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՓԱՍՏ: Ինչպես տեղեկացանք ՀՀ կրթության եւ գիտության նախարարության լրատվական ծառայությունից, «Հայաստանի դասագրքեր» ծրագրի շրջանակներում նախօրոք հայտարարված հայտերի բացման օրը հետաձգվում է: Ըստ նույն աղբյուրի, այն կկայանա 1997 թվականի մարտի 17-ին, մինչ այդ կարող են ներկայացվել հայտահրավերներին մասնակցելու հայտեր: Հայտերի բացման օրվա հետաձգումը պայմանավորված է Համաշխարհային բանկի կողմից հեղինակների եւ հրատարակիչների հետ առավել արդյունավետ աշխատանքի կազմակերպման պատճառով: Հետաձգման որոշումը կայացվել է ՀՀ կրթության եւ գիտության նախարարության եւ Համաշխարհային բանկի համատեղ համաձայնությամբ:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Չարենցյան օրերով կսկսվի մշակութային գարունը

ԵՐԵՎԱՆ, 11 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՓԱՍՏ: Հայաստանի Մշակույթի ֆոնդի նախաձեռնությամբ գարնանը կսկսվի «Մշակութային գարուն» ավանդական փառատոնը: Փառատոնն այս տարի կսկսվի Չարենցյան օրերով, որին կմասնակցեն հանրապետության ականավոր գիտնականներ, գրողներ, արվեստագետներ: Մշակույթի Հայկական ֆոնդի նախագահ Արեւշատ Ավագյանը, ներկայացնելով միջոցառումների ծրագիրը նշեց, որ արդեն պայմանավորվածություն է ձեռք բերվել Երեւանի պետական համալսարանի հետ Չարենցյան օրերը մայր բուհում անցկացնելու մասին: Չարենցյան օրերի ընթացքում տեղի կունենան գրական ասուլիսներ, ցուցահանդեսներ, համերգներ: Այնուհետեւ «Մշակութային գարունը» կշարունակվի Մշակույթի ֆոնդի կազմակերպած ստեղծագործական հավաքներով, համերգներով եւ ցուցահանդեսներով:

Երկրորդ մրցանակը «Մե լյա վի» ֆիլմի համար

ԵՐԵՎԱՆ, 11 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Երիտասարդ հայ կինոռեժիսոր Վարդան Հակոբյանի «Մե լյա վի» ֆիլմը փետրվարի 1-8-ը Կլերմոն-Ֆերրանում (Ֆրանսիա) կայացած կինոփառատոնում ստացել է լավագույն «գաղափարական ֆիլմի» մրցանակը: Սա Երեւանի մանկավարժական ինստիտուտի 2-րդ կուրսի ուսանողի երկրորդ մրցանակն է: Առաջինը նա ստացել էր մեկ շաբաթ առաջ Անժու քաղաքի կինոփառատոնում: Ֆիլմը ներկայացվել է նաեւ ուսանողական ֆիլմերի 4-րդ փառատոնի մրցույթին՝ «Սուրբ Աննայի» մրցանակի հայցման:

digitised by A.R.A.R.@

ԼԻԲԱՆԱՆ

Սփյուռքահայ ակումբները կործանման եզրին են

Հայրենի խաղացողներից «չերքազացված» ՀՄԸՄ-ը տեղափոխվեց «Բ» խումբ, իսկ ՀԵԸ-«Անդրանիկ»-ը իր նեգր եւ արաբ բասկետբոլիստների օգնությամբ նվաճեց բարձրագույն խմբի ուղեգիր

Տասնամյակներ շարունակ Լիբանանի բասկետբոլի հիմքը կազմում էին տեղի հայկական թիմերը: Նույնիսկ մրցավարները հայեր էին: Ամեն անգամ, երբ հայրենիքից կամ Խորհրդային Միության մյուս հանրապետություններից բասկետբոլի թիմեր էին ժամանում Լիբանան, մրցում էին ՀԵԸ-«Անդրանիկի», ՀՄԸՄ, ՀՄՄ մրցասպարեզներում, նրանց համակիրների առջեւ:

Սակայն, քաղաքացիական պատերազմը Լիբանանում ոչ միայն փոխեց ակումբների դեմքը, խաղաոճը, այլեւ մարզկանց: Մասնավորապես արհեստավարժության պայմաններում Հայաստանի բասկետբոլը կործանման եզրին հայտնվեց, քանի որ Բեյրութ հրավիրվեցին «Ուրարտուի» եւ «Հասիսի» առաջատար խաղացողները: Այդ պատճառով մռայլացության տրվեցին բասկետբոլի դպրոցական թիմերը, որոնց վրա էր հիմնվում լիբանանյան բասկետբոլի փառավոր պատմությունը:

Հաջորդ քայլը ավելի հանդուգն էր: Որպես ծերացած եւ վարպետությունը կորցրած մարզիկ-մարզուհիներ եւ մարզիչներ «Անդրանիկի» եւ ՀՄԸՄ-ի շարքերից հեռացվեցին Եղիշե Դավթյանը, Կարինե Մարտիրոսյանը, Վարդան Թոշյանը, Հայկ Սայադյանը եւ Արմեն Հովհաննիսյանը, որոնց փոխարինեցին նիգերիացի, ռուս, արաբ, կամերունցի եւ այլ ազգերի մարզիկ-մարզուհիները: Այս առումով հատկապես աչքի ընկան «Անդրանիկի» ղեկավարները, որոնք հարյուր հազարավոր դոլարներ վատնեցին «ի շահ եւ զարգացման լիբանանյան բասկետբոլի»: Մինչդեռ ֆուտբոլի, թենիսի, սեղանի թենիսի, թեթեւ ատլետիկայի մարզախմբերը, սկաուտական շարժման, մշակույթի եւ արվեստի երգեցիկ ծաղկուն օջախները այսօր սնանկացման եզրին են գտնվում:

Արդյո՞ք վերջ կդրվի այս խայտառակ իրավիճակին, ցույց կտա ժամանակը: Սակայն, այն պայմաններում, երբ բոլոր նվիրյալները հեռացվում են հայկական միություններից եւ ակումբներից, տեղը զիջելով այդպես կոչված արհեստավարժներին, որոնք հայերեն ոչ մի բառ չգիտեն, փրկության հույս չի երեւում:

ՀԱԳՈՊ ՄՈՍԿՈՖՅԱՆ
Բեյրութ

Քանխոսը ժպտում է տատիկին

Պարզվում է, ամենեւին էլ պարտադիր չէ հասկանալ ֆուտբոլից, իմանալ ով է Ֆաբիո Կապելլոն կամ Ռոնալդոն, ինչպես է հանդես գալիս «Ռեալը» կամ «Բարսելոնը», որ տեղն է մրցաշարային աղյուսակում զբաղեցնում այս կամ այն թիմը եւ ինչպիսին են տվյալ ակումբի հաղթելու հնարավորությունները հերթական տուրում, որպեսզի ոչ միայն խաղաս կինել (իսպանական ֆուտբոլային գրազահաւվեցույց), այլեւ խոշոր գումար շահես:

Այս ճշմարտությունը հաստատեց 76-ամյա դոննա Խոսեֆան, որը բնակվում է Իսպանիայի հարավում գտնվող Կադիս նահանգի գյուղերից մեկում: Տատիկը երբեք չի հետեւում ֆուտբոլային հանդիպումների հեռուստահաղորդումներին, չի հաճախում մարզադաշտ եւ գաղափար անգամ չունի ֆուտբոլային վիճակագրության մասին: Եվ, այնուամենայնիվ, նա արդեն 30 տարի է, ինչ կանոնավոր գնում է կինելի տոմսեր: Նույնը նա արեց եւ վերջին անգամ... դառնալով երկրում գրազահաւվեցույցի միակ մասնակիցը, ում հաջողվեց առանց սխալի գուշակել ազգային առաջնության 19-րդ տուրի բոլոր հանդիպումների ելքը: Այդ թվում եւ այնպիսիների, ինչպիսիք են «Բարսելոն»-«Էրկուլես» (տանտերերը պարտվեցին 2-3 հաշվով) եւ «Ռեալ»-«Էսպանյոլ» (խաղն ավարտվեց 0-0) մրցամարտերը: Արդյունքում դոննա Խոսեֆան շահեց մոտ 308 մլն պեսետ կամ 2,3 մլն դոլարից քիչ ավելի:

Ֆինն հոկեյիստը պատժվեց

Երեք ամսով պայմանական ազատազրկման դատապարտվեց ֆինն հոկեյիստ Յարի Կուրիյալահտին: 21-ամյա խուսունմանից պաշտպանը պատժվել է թմրադեղեր քարշելու եւ օգտագործելու համար, Հելսինկիից հայտնում է ԱՊ գործակալությունը: Հաստատվել է, որ երկու տարվա ընթացքում այս մարզիկը թմրադեղեր է օգտագործել:

1993 թ. նրան փորձարկման էր վերցրել «Լոս Անջելես Քինգս» ակումբը, եւ մինչեւ վերջերս Յարին նախապատրաստվում էր թիմի մարզումային ճամբարում: Այժմ Կուրիյալահտին պետք է բուժվի հատուկ հաստատությունում: Դա է պնդում նաեւ ԻՀԼ ակումբը, որը նա ներկայացնում էր:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Իրանում մարզիկների թիվն ավելացել է

Այս տարի լրանում է Իրանի իսլամական հեղափոխության 18-ամյակը: Վիճակագրական տվյալները հուշում են, որ 1979 թվականին երկրում եղել է 168 հազար մարզիկ: Ներկայումս նրանց թիվը կտրուկ աճել է, հասնելով 1 մլն 731 հազարի:

Թարմացրեց նախկին թիմակցուհու ռեկորդը

Ֆինլանդիայի Տամպերե քաղաքում անցկացվող թեթեւ ատլետիկայի մրցումներում, փակ տարածքների համար, համաշխարհային ռեկորդ է գրանցվել: Նախկին խորհրդային, ներկայումս շվեդ մարզուհի Լյուդմիլա Էնքվիստը 100 մ արգելավազքում ցույց տվեց 12,64 վրկ արդյունք: Նախկին նվաճումը, որ ինը տարի առաջ սահմանել էր ԽՍՀՄ հավաքականից նրա թիմակցուհի Եվա Սոկոլովան, բարելավվեց 0,17 վայրկյանով:

Ժիրարդելին հաստատում է հեռանալու փաստը

Լյուքսեմբուրգցի հայտնի լեռնադահուկորդ Մարկ Ժիրարդելիի սպորտից հեռանալու մասին պտտվող լուրերը երկուշաբթի օրը հաստատվեցին: Դա արեց հենց Ժիրարդելին, որը մամուլի ասուլիսի ժամանակ հայտնեց իր որոշման մասին: Ըստ լեռնադահուկորդի, հեռացման պատճառը ծնկի հերթական վնասվածքն է, որն ինքը ստացել է անցյալ տարվա դեկտեմբերին: Նշենք, որ 17 տարիների ընթացքում մարզիկը հաջող ելույթներ է ունեցել տարբեր կարգի մրցումներում:

Հավասարում մեկ անհայտով

Բելառուսի եւ Ղազախստանի հավաքականների հոկեյիստները 1998 թ. Նագանոյում կայանալիք ձմեռային օլիմպիական խաղերի ուղեգրեր նվաճեցին: Նրանց հետ հաջողությունները կիսում են նաեւ Գերմանիայի եւ Սլովակիայի պատվիրակները: Դա հայտնի դարձավ Գերմանիայում եւ Ավստրիայում ավարտված ընտրական մրցաշարերից հետո: Եվս մեկ տեղի համար փետրվարի 12-ին Դույսբուրգում (Գերմանիա) կպայքարեն Ավստրիայի եւ Շվեյցարիայի ընտրանիները: Հիշեցնենք, որ առանց ընտրական մրցումների Ճապոնիայում հանդես գալու իրավունք են նվաճել Շվեդիայի, Ռուսաստանի, Ֆինլանդիայի, Կանադայի, ԱՄՆ, Չեխիայի եւ Ճապոնիայի թիմերը:

«Չորսի» նշանի ներքո

Հոնկոնգում չորս հավաքականների մասնակցությամբ ֆուտբոլի միջազգային մրցաշար անցկացվեց, որը կրում էր Կարլսբերգի գավաթ անունը: Մեկնարկային խաղում Ռուսաստանի հավաքականը հանդիպել էր Հարավսլավիայի ընտրանուն: Ռուսների կազմը փորձնական էր: Մինչ ռուս ֆուտբոլիստները փորձում էին համագործակցել, Ֆրանսիայի առաջնության լավագույն ռմբարկուներից մեկը՝ Անտոն Դրոբնյակը բացեց հաշիվը: Ռուսները պատասխան գոլը խփեցին երկրորդ խաղակեսում: Երկար ժամանակ այդ երկրի հավաքականում չհայտնվող Դմիտրի Պոպովը հազվագյուտ գեղեցկությամբ հարվածով գրավեց մրցակցի դարպասը: Հանդիպման հիմնական ժամանակը չորրորդ հաղթողին՝ 1-1: Լրացուցիչ 11 մ հարվածներով ռուսական թիմը շահեց մրցամարտը 6-5 հաշվով: Եզրափակիչում նրանց մրցակիցը Շվեյցարիայի հավաքականն էր, որը 4-1 հաշվով պարտության էր մատնել Հոնկոնգի թիմին: Խաղն անցավ համառ պայքարում: Ռուսաստանի հավաքականը հաղթեց՝ 2-1: Երկու գոլերի հեղինակն էլ դարձավ իտալական «Ռեջանա» ակումբում հանդես եկող Իգոր Սիմուտենկովը: Երրորդ տեղի համար մրցամարտում Շվեյցարիայի թիմը երեք գնդակ ուղարկեց հոնկոնգցիների դարպասը, իսկ սեփականն ընդունեց մեկը:

ՃԱԽՄԱՏ

Հակոբյան. Հաղթություն Կորչնոյի հետ

Ուբեդայում անցկացվող գրոսմայստերական միջազգային մրցաշարի երրորդ տուրում Հայաստանի չեմպիոն Վլադիմիր Հակոբյանը ոչ-ոքի խաղաց Շվեյցարիայի ներկայացուցիչ Վիկտոր Կորչնոյի հետ: Հաղթությամբ ավարտվեց եւս չորս մենամարտ, այդ թվում առաջատար ժոել Լոթյեի հանդիպումը Միգել Իլյեսկասի հետ: Օրվա միակ հաղթանակը տոնեց Ալեքսանդր Խալիֆմանը, որը պարտության մատնեց Զոլթան Ալմաշիին:

Երեք տուրից հետո աղյուսակը 2,5-ական միավորով գլխավորում են Լոթյեն եւ Խալիֆմանը: Հակոբյանը (1,5 միավոր) 3–9-րդ տեղերը բաժանում է Բարեեւի, Լեկոյի, Թիմանի, Անդերսոնի, Իլյեսկասի եւ Բեյյավսկու հետ:

Հանգստյան օրվանից հետո կկայանա չորրորդ տուրը, որում Հակոբյանը սեւերով հանդիպում է Յուսուպովի հետ:

Գ. Հ.

Գրիգորյանը երկրորդ տեղում է

Սպորտսվարչության լրատվական ծառայությունից տեղեկացանք, որ Մոսկվայում մեկնարկել է հրապարակային հեծանվավազքի օլիմպիական մրցաձեւերից Ռուսաստանի ձմեռային բաց առաջնության երկրորդ փուլը: Մասնակիցները սկզբում ուժերը չափեցին մեկ շրջան ընթացքից մրցաձեւում: Հայաստանցի Գրիգոր Գրիգորյանը 18,03 վայրկյան արդյունքով ճանաչվեց երկրորդը: Հաղթող դարձավ Իվան Բարանովը, որը մրցատարածությունն անցավ 17,07 վայրկյանում: Օլիմպիական չեմպիոն Ալեքսանդր Կիրիչենկոն գրանցեց երրորդ ցուցանիշը (18,3 վրկ): Նույն օրը հեծանվորդները մեկնարկեցին 500 մ տեղից մրցաձեւում: Այս անգամ Կիրիչենկոն ավե[...] վստահ անցավ մրցատարածությ[...]ը եւ 32,570 վրկ արդյունքով հաղ[...]ող դարձավ: Բարանովը վերջնագիծ[...] հասեց, ցույց տալով երկրորդ ժ[...]անակը (33,062 վրկ): Մրցատարածո[...]թյունում Գրիգորյանը երրորդ տեղը գրավեց (33,066 վրկ): Ընդհանուր հ[...]վարկով լավագույն եռյակում տեղ ե[...] գրավել վերը նշված հեծանվորդներ[...]: Գրիգոր Գրիգորյանն ընթանում է եր[...]որդ տեղում, մի փոքր զիջելով Կիրի[...]ենկոյին:

Հայ մարզիկները ձմեռակ մրցապարեզներում

Սպորտսվարչության լրատվական ծառայությունից հայտնեցին, որ Շվեդիայի Սանդսվալլ քաղաքում տեղի ունեցող եվրոպայի երիտասարդության օլիմպիական օրերի շրջանակում կայացան գեղասահքի մրցումները: Պարտադիր ծրագրի կատարումից հետո հայ մենասահորդ Էդգար Գրիգորյանն ընթանում է 11-րդ տեղում:

Շարունակելով ձմեռային մարզաձեւերի թեման, ասենք, որ տեղեկություն է ստացվել Հարավային Կորեայում վերջերս ավարտված համաշխարհային ուսանողական խաղ[...]ում հայ մարզիկների ելույթների մա[...]: Տեղեկացնում մեր հանրապետ[...]ությունը ներկայացրել են ֆիզիկակա[...] կուլտուրայի Հայաստանի պետակա[...] ինստիտուտի առաջին կուրսի ուսան[...]ողներ Ս[...]ման Հարությունյանը եւ Արմ[...] Եղիազարյանը: Լեռնադահուկորդ[...] մ[...] քարում Հարությունյանը 12[...] մասնակիցների մեջ գրավեց 65-րդ [...], [...] Եղիազարյանը դահուկորդ[...] [...]ցումներում ճանաչվեց վերջ[...]:

Մրցաշարում եռիշխանություն է

Իտալիայի Էինարեա քաղաքում կայացան շախմատի 19-րդ կարգի գերմրցաշարի 6-րդ տուրի հանդիպումները: Արհեստավարժ շախմատային ասոցիացիայի վարկածով աշխարհի չեմպիոն Գարրի Կասպարովը հաղթեց բուլղարացի Վեսելին Թոփալովին, իսկ նրա հայրենակից Վլադիմիր Կրամնիկն առավելության հասավ ուկրաինացի Վասիլի Իվանչուկի նկատմամբ: Մրցաշարի միանձնյա առաջատար հունգարուհի Յուդիթ Պոլգարը ոչ-ոքի ավարտեց մրցամարտը Իսպանիայի ներկայացուցիչ Ալեքսեյ Շիրովի հետ: Այսպիսով, 6 հնարավորից վաստակելով 4,5-ական միավոր, առաջատարներն են Պոլգարը, Կասպարովը եւ Կրամնիկը: Կես միավոր պակաս է [...] բերել անգլիացի Մայքլ Ադամսը, որ[...] այս տուրում խաղաղ դաշն կնքեց հո[...]լանդ գրոսմայստեր Վիշվանաթան Անանդի հետ: 7-րդ տուրում մեծ հետաքրքրություն են առաջացրել Կասպարով-Ադամս եւ Կրամնիկ-Պոլգար պարտիաները:

Մեկ միլիոն դոլարը ոչ ոք չշահեց

NBA-ի հիմնադրման 50-ամյակի կապակցությամբ բազմամյա տոնախմբությունները ավարտվեցին «Արեւմուտքի» եւ «Արեւելքի» հավաքականների մրցամարտով, որը կայացավ Քլիվլենդում (Օհայո նահանգ): Այս հանդիպումը արդարացրեց մարզասերների սպասելիքները՝ բասկետբոլիստները բարձր վարպետություն ցուցադրեցին: «Արեւելքը» հաղթեց 132-120 հաշվով: Սա նմանատիպ հանդիպումների անցկացման պատմությունում «Արեւելքի» 30-րդ հաղթանակն է: «Արեւմուտքի» բասկետբոլիստները հաղթել են 17 անգամ: Հանդիպման ամենաարժեքավոր խաղացող անվանվեց «Շառլոտ Հորնետսից» Գլեն Ռայսը, որը պատկանում էր «Արեւելքի» մարզական պատիվը:

Գլխավոր իրադարձությանը նախորդեցին տարբեր մրցումներ: Հեռահար նետումների մրցույթում հաղթեց Սթիվ Քերը Չիկագոյից: Ամենագեղեցիկ վերեւից նետումը ցուցադրեց «Լոս Անջելես Լեյկերսի» բասկետբոլիստ Կոբի Բրայանը: Իսկ ահա 1 մլն դոլար արժողությամբ նետումը կենտրոնից մասնակիցներից ոչ մեկին չհաջողվեց իրացնել, եւ գումարը չգտավ տիրոջը:

Բեկենբաուերը բարեփոխումների կողմնակից է

ԳՖՀ բունդեսլիգայի «Բավարիա» ակումբի նախագահ, անցյալում հայտնի ֆուտբոլիստ Ֆրանց Բեկենբաուերը մտադիր է գերմանական ֆուտբոլը ավելի դիտարժան դարձնել: Նա, մասնավորապես, առաջարկել է թիմերին մրցաշարային միավորներ ավելացնել խփած գոլերի համար: «Բիլդ» թերթին տված հարցազրույցում կայզեր Ֆրանցը ասում է. «Երբ ցանկանում են, որպեսզի շատ գոլեր խփեն, ապա ինչո՞ւ դրանց համար միավորներ չավելացնել»: Նրա առաջարկն է՝ յուրաքանչյուր գոլի դիմաց թիմին մեկ միավոր տալ, սակայն «ավելացված միավորների քանակը սահմանափակե[...] րեքով: Բունդեսլիգայում գոյություն ու[...] ցող կանոնների հիմքը անհրաժեշտ [...] պահպանել, բայց մանրամասների [...] սին պետք է քննարկել», հայտարար[...]ել է Ֆրանց Բեկենբաուերը: Ֆուտբոլային բարեփոխումների առումով նրա համար վառ օրինակ է ծառայում ԱՄՆ: «Դեռ 20 տարի առաջ այնտեղ լավ կանոններ կային, որոնք այժմ իրար հետեւից ընդօրինակում են եվրոպացիները», նշել է համաշխարհային ֆուտբոլի աստղը:

digitised by A.R.A.R.@

Օրվա հետքով

ՀԱՐՑԱԶՐՈՒՅՑ

Լեւոն Տեր-Պետրոսյան. «Մենք թույլ չենք տա, որ 150 հազար հայերի կյանքը ...»

Սկիզբը էջ 1

– Եվ Դուք դրա համար սերտորեն համագործակցում եք Ռուսաստանի հե՞տ:

– Հայաստանի անկախությունից հետո մենք չէինք ցանկանում հրաժարվել այն համակարգից, որը երաշխավորում էր մեր դեսության անվտանգությունը: Ռուսաստանի ռազմական ներկայությունը 25 տարի ժամկետով հաստատագրված է պայմանագրով: Այնուհանդերձ ես համոզված չեմ, որ ինչ-որ անվտանգության համակարգի անդամ լինելը երկարատեւ պաշտպանություն կարող է լինել իմ երկրի համար: Հարեւան երկրների հետ բնականոն հարաբերությունները անվտանգության լավագույն երաշխիքն են:

– Իսկ Ռուսաստանի հետ համագործակցության պատճառն այն չէ՞ արդյոք, որ Թուրքիան 1992 թ. սպառնացել է հարձակվել Հայաստանի վրա:

– Դրությունը կայացվել է անկախ այդ սպառնալիքից:

– Ոմանք քննադատում են Ձեզ այն բանի համար, որ Դուք արդյունավետ կերպով չեք բարձրացնում հայերի ցեղասպանության հարցը: 1915-ից մինչեւ 1922 թ. 1,5 մլն հայ ցեղասպանության զոհ է դարձել Օսմանյան կայսրությունում եւ Թուրքիայում:

– Ես երբեք չեմ կասկածել Եղեռնի պատմական իրողության վրա: Մեր վերաբերմունքն այդ հարցում չի փոխվի: Այսօր Հայաստանը շահագրգռված է բնականոն հարաբերություններ հաստատել Թուրքիայի հետ: Այնուհանդերձ, մենք դատապարտում ենք ցեղասպանությունն իբրեւ հանցագործություն հայ ժողովրդի եւ մարդկության դեմ: Սակայն մենք քաղաքական գործոն չենք դարձնում այն Թուրքիայի հետ մեր հարաբերություններում:

– Բայց այնուամենայնիվ Թուրքիան չի ցանկանում դիվանագիտական հարաբերություններ հաստատել եւ շրջափակում է Հայաստանի հետ իր սահմանը:

– Թուրքիան հատուկ հարաբերություններ ունի Ադրբեջանի հետ եւ հայ-ադրբեջանական հակամարտությունը դարձել է ներքաղաքական գործոն: Այդ պատճառով Թուրքիան հայ-ադրբեջանական հակամարտության կարգավորումը համարում է Հայաստանի հետ դիվանագիտական հարաբերությունների հաստատման նախապայման: Ոմանք կարծում են, թե հակամարտությունը կարելի է արագորեն կարգավորել ճնշման միջոցով: Սակայն հակամարտության ամենաարագ կարգավորմանը կարելի է հասնել մեզ հետ բնականոն հարաբերություններ հաստատելով:

– Իսկ Իրանի Իսլամական Հանրապետության հետ լավ հարաբերությունների ինչպե՞ս են ներդաշնակվում քրիստոնյա Հայաստանի հետ:

– Հայաստանը հրաշալի կապեր ունի իսլամական պետությունների հետ: Բացի այդ, հայերը ավելի քան 400 տարի ապրել են Իրանում եւ հնարավորություն են ունեցել պահպանելու իրենց լեզուն, դպրոցները, կրոնը: Մենք ուրախ ենք, որ Իրանը համագործակցում է մեզ հետ:

– Մենք հաղորդել էինք, որ Բոննում ձեր դեսպանատան աշխատողները տարբեր չափի գումարներ են գանձել քաղաքական ապաստան խնդրողներից: Դեսպանը պնդում էր, որ այդ հաղորդումը խիստ վնաս է հասցրել գերմանա-հայկական հարաբերություններին:

– Ոչ: Ես միանգամայն բացառում եմ, որ այդ հոդվածը կամ այդ իրողությունը ազդեն մեր հարաբերությունների վրա:

– Իսկ ինչպե՞ս արձագանքեց ձեր կառավարությունը:

– Մենք հետաքննության համար ստեղծեցինք հանձնաժողով: Մենք պատասխանատու ենք մեր ժողովրդի առջեւ: Հանձնաժողովը հետաքննություն անցկացրեց Բոննում:

– Եվ ինչպիսի՞ եզրակացության եկավ:

– Հանձնաժողովը լուրջ խախտումներ չարձանագրեց:

– Իսկ դեսպանը հայտնե՞լ է Ձեզ, որ դատական գործ է հարուցել «Ֆոկուսի» դեմ Հայաստանի անունից, եւ որ դատարանը գործին ընթացք չի տվել:

– Նա միայն դեսպանի մանդատ ունի, այլ լիազորություններ չունի:

ԱԶԳ

Արսեն Պողոսյանը հաղթեց մրցույթում

Շրջանցելով տարիներ շարունակ արմատավորված ավանդույթը, Հայաստանի արտգործնախարարությունը Մոսկվայի միջազգային հարաբերությունների պետական ինստիտուտում հատկացված մեկ տեղի համար հայտարարել էր մրցույթ: Այդ մասին նախապես հայտարարվել էր լրատվության միջոցներով: Հայտ ներկայացրած 24 հոգուց չորսը հետագայում հրաժարվեցին մասնակցել, իսկ մյուսներին հնարավորություն տրվեց ծանոթանալ բոլոր մրցակիցների գործերին: Երեք մրցույթի արդյունքում հաղթող ճանաչվեց 25-ամյա Արսեն Պողոսյանը, որը, բացի հայերենից, տիրապետում է ռուսերենին եւ անգլերենին, մասնագիտացել է միջազգային ժուռնալիստիկայի բնագավառում: ՀՀ արտգործնախարարն իր հատուկ նամակով արդեն դիմել է ՄՄՀՊԻ-ի ռեկտորին, ներկայացնելով մրցույթի հաղթողին:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Իրանի Իսլամական Հանրապետության «Մելլաթ» բանկի Երեւանյան մասնաճյուղը աշխատանքի է հրավիրում տնտեսագետ-հաշվապահի եւ հաշվապահների, որոնք բանկային բնագավառում ունեն աշխատանքային փորձ: Անգլերեն կամ պարսկերեն լեզուների իմացությունը պարտադիր է:

Ցանկացողները կարող են դիմել հետեւյալ հասցեով
ք. Երեւան,
Փ. Բյուզանդի 1:

ԼՂՀ ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎ

Ամենամյա հանգանակություն Ղարաբաղի համար

Գթասրտության շաբաթ ԼՂՀ-ում

Փետրվարի 11-ին ԼՂՀ ԱԺ-ն շարունակեց եռօրյա նիստերի աշխատանքը: Առավոտյան նիստում մի քանի ընթացակարգային հարցեր քննարկելուց հետո լրացման կարգով օրակարգում կատարվեցին փոփոխություններ: Որպես հրատապ հարց օրակարգ մտցվեց ԼՂՀ զինվորական դատարանի նախագահի ընտրության վերաբերյալ արդարադատության դեպարտամենտի միջնորդագիրը: ԱԺ-ն որոշում կայացրեց Գուրգեն Սարյանին իր դիմումի համաձայն վաղաժամկետ ազատել նախագահի պաշտոնից եւ նույն պաշտոնում ընտրել Սերգեյ Աղաբեկյանին: Այնուհետեւ օրենսդիրները քննարկեցին զինապարտության մասին ԼՂՀ օրենքում փոփոխություններ կատարելու վերաբերյալ ԼՂՀ նախագահի օրենսդրական նախաձեռնությունը: Պատգամավորները բավարարեցին Ռոբերտ Քոչարյանի առաջարկությունը՝ պարտադիր զինծառայությունից ժամանակավոր ազատելու մեծաշնորհը միմիայն դեսբուհերի բժշկական, իրավաբանական եւ տնտեսագիտական ֆակուլտետների ուսանողներին տալու հարցով: Խորհրդարանը հիմնականում համաձայնեց նաեւ ԼՂՀ կառավարության մասին օրենքի վերաբերյալ նախագահի առաջարկին՝ բացի բյուջեի եւ տնտեսական ծրագրերի կատարման ընթացակարգի շուրջ ԱԺ առջեւ կառավարության կիսամյակային հաշվետվության մասից:

Ընդմիջումից հետո նիստում քննարկվեց «Արդարություն, Անկախություն եւ Միասնություն» պատգամավորական խմբակցության առաջ քաշած գթասրտության եւ երախտագիտության շաբաթ անցկացնելու առաջարկը: Հիշյալ առաջարկության հեղինակն է պատգամավոր Մուրադ Պետրոսյանը: Փետրվարից 13-19-ը հայտարարվել է գթասրտության եւ երախտագիտության շաբաթ: Այն կդառնա ամենամյա: Ստեղծվեց հանձնաժողով ԱԺ խոսնակի գլխավորությամբ, որը կզբաղվի նաեւ հանգանակած միջոցների վերահսկողությամբ եւ բաշխումով: ԼՂՀ ազգային բանկում բացվել է հաշվարկային հաշիվ. ԼՂՀ-ում՝ 15816, արտասահմանում՝ 223001005816: Պատգամավորներն ընդգծեցին Իսրայելի օրինակը, երբ աշխարհի տարբեր երկրներում բնակվող հրեաները տարեկան մեկ միլիարդ դոլար են հավաքում Իսրայելցի հայրենակիցների համար: Այդ փորձը, ժողովրդական ընտրյալների կարծիքով, պետք է կիրառվի նաեւ ԼՂՀ-ում:

Նստաշրջանում քննարկվեցին նաեւ կազմակերպչական հարցեր:

ՎԱՀՐԱՄ ԱՂԱՋԱՆՅԱՆ
Ստեփանակերտ

«ՄԱՐԴԱՐԱՊԱՏ» ՍՊԸ

առաջարկում է ձեզ 7-,14 եւ 21 օրվա շրջագայություն

ԹԵՅՐՈՒԹ

Կազմակերպում է այցելություններ Լիբանանի տեսարժան վայրերը եւ հաճելի ժամանց:

Ուղեգրի արժեքը 400 դոլարին համարժեք դրամ:
Դիմել «Էրեբունի» հյուրանոց, II մասնաշենք, 327 սենյակ:
Հեռ. 56-05-82

ԱԶԳ

Վարդան Օսկանյան. «Անվտանգության առումով ...»

Սկիզբը էջ 1

Մյուսը սառը պատերազմից հետո բոլոր դեսությունների առջեւ ծառացած այն խնդիրն է, որ Եվրոպայում պետք է ստեղծել անվտանգության նոր համակարգ: Փոխարտգործնախարարի ասելով, այդ համակարգը պետք է հիմնվի մի քանի սկզբունքների՝ անվտանգության անբաժանելիության, անվտանգության համապարփակության եւ Եվրոպայում նոր բաժանարար գծեր չառաջացնելու վրա: Այս սկզբունքների հարգման վրա պետք է տեղի ունենան ՆԱՏՕ-ի եւ Ռուսաստանի միջեւ ընթացող բանակցությունները, եւ դրանց արդյունքում նաեւ ՆԱՏՕ-ի ընդարձակման հետ կապված հարցերի լուծումը:

Թե Հայաստանն իր հերթին ի՞նչ խնդիրներ է շոշափելու գլխավոր քարտուղարի այցի ընթացքում, փոխնախարար Վարդան Օսկանյանը նշեց, որ քննարկվելիք ամենատարբեր մակարդակի հարցերի շրջանակում, անշուշտ, կշոշափվի Հայաստանի եւ ՆԱՏՕ-ի համագործակցության հարցը:

Ինչպես հայտնի է, դա տեղի է ունենում «Համագործակցություն հանուն խաղաղության» ծրագրի շրջանակներում, որին երկու տարի է Հայաստանն անդամակցում է: Մյուսը՝ տարածաշրջանի եւ Հայաստանի անվտանգությանը վերաբերող խնդիրներն են, որոնք կներառեն նաեւ Եվրոպայում սովորական զենքերի կրճատման պայմանագրի այսօր արդեն տեղի ունեցող ադապտացիայի գործընթացին վերաբերող խնդիրները: Դրանք անմիջականորեն վերաբերում են նաեւ Հայաստանի եւ Լեռնային Ղարաբաղի անվտանգությանը: Մյուս կողմից կքննարկվի նաեւ, թե այդ ամենն ինչպես է առնչվում շրջանային անվտանգության համակարգ ստեղծելու եւ ՆԱՏՕ-ի հետ համագործակցության խնդիրների հետ: Մեր այն հարցին, թե արդյոք Սոլանայի կողմից արդեն իսկ մեր թերթում առաջ քաշած այն դիրքորոշումը, որ բոլորը պետք է հավասարիմ մնան միեւնույն սկզբունքներին՝ տարածքային ամբողջականության եւ ինքնորոշման իրավունքների հարգման հարցում, չի դժվարացնի Հայաստանի իշխանությունների հետ բանակցությունների ընթացքը, փոխնախարարը պատասխանեց՝ ոչ: Նրա կարծիքով, Լեռնային Ղարաբաղի անվտանգության հարցը կարելի է առանձնացնել այդ 2 սկզբունքների հակասության ոլորտից եւ միայն կենտրոնանալ շրջանի անվտանգության խնդիրներին, ներառելով նաեւ Լեռնային Ղարաբաղի անվտանգության խնդիրը: Այնպես որ, անվտանգության եւ խնդրի քաղաքական լուծման խնդիրների անջատման արդյունքում՝ այդ սկզբունքների հակասությունները չեն անդրադառնա գլխավոր քարտուղարի հետ արդյունավետ քննարկումների ընթացքին: Փոխարտգործնախարարն ի պատասխան մեր հարցման, նշեց նաեւ, որ անակնկալներ չեն լինի, բայց հայկական կողմը առաջ կքաշի լուրջ հարցադրումներ եւ մտահոգություններ, որոնք կվերաբերեն Հայաստանի անվտանգության խնդիրներին:

«Չմոռանանք, որ Հայաստանն անվտանգության առումով եւ աշխարհագրական առումով բացառիկ տեղում է գտնվում», շարունակեց փոխնախարարը: Նրա ասելով, Հայաստանն ու Վրաստանը ԱՊՀ-ում միակն են, որ ՆԱՏՕ-ի հետ սահմանակից երկիր են: Հայաստանի պարագան առավել յուրահատուկ է, քանի որ սահմանակից երկրի հետ չունենք դիվանագիտական հարաբերություններ, ավելին՝ Թուրքիան շրջափակման է ենթարկել Հայաստանին: Մյուս կողմից, Հայաստանը Եվրոպայում սովորական զենքերի կրճատման պայմանագրի ենթատեքստում նույնպես յուրահատուկ իրավիճակում է հայտնվում: Մի կողմից Հայաստանը գտնվում է այդ պայմանագրի անդամ երկրների սահմանագծում: Այնուհետեւ, երկու կողմից շրջափակված է Ադրբեջանով (նկատի ունենք նաեւ Նախիջեւանը) եւ այդ երկուսի միջեւ չկա այն ռազմավարական խորքը, որը կնպաստի երկրի անվտանգությանը: Եվ վերջապես, Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտության առկայությունը: Այս խնդիրները փոխարտգործնախարարի ասելով, Հայաստանին յուրահատուկ են դարձնում անվտանգության առումով, ինչն էլ կներկայացվի գլխավոր քարտուղարին, Երեւանում անցկացվելիք բանակցությունների շրջանակում:

Իջեւանում սկսվեց Ս. Ներսես Շնորհալի եկեղեցու շինարարությունը

ԻՋԵՎԱՆ, 11 ՓԵՏՐՎԱՐ. ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Տավուշի մարզկենտրոնում սկսվեց սուրբ Ներսես Շնորհալի եկեղեցու շինարարությունը: 100 հազար ամերիկյան դոլար նախահաշվային արժեքով կառույցը կֆինանսավորվի տարբեր աղբյուրներից: Այդ գումարի 50 հազար դոլարն արդեն հատկացրել է Ամենայն հայոց կաթողիկոսը: Մարզի հիմնարկ-ձեռնարկությունները պատրաստ են անվճար տրամադրել պահանջվող քանակի տեղական արտադրության շինանյութեր, իսկ հավատացյալներն ու բարեգործները՝ իրենց հանգանակությունները:

Պատվիրատուի եւ շինարարական կազմակերպության «Իջեւանշին» ՊՁ-ի միջեւ կնքված պայմանագրի համաձայն, շինարարական աշխատանքները կիրականացվեն նախագծողների հսկողությամբ:

Եկեղեցին նախատեսվում է շահագործել այս տարվա աշնանը:

ՏՐՎՈՒՄ Է ՎԱՐՁՈՎ

բենզինի լցավորման կրպակ (3-րդ մասում):
Զանգահարել
52.16.87 Տիգրանին

ՏՐՎՈՒՄ Է ՎԱՐՁՈՎ

ավտոտնակ Սեւաստոպոլյան փողոցում (Կիեւյանին զուգահեռ):
ՀԵՌ.՝ 27-43-49

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

3 սենյականոց բնակարան, ավտոտնակով, Այգեստանի փողոցում:
ՀԵՌԱԽՈՍՆԵՐ՝
25-11-87, 58-18-41

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

2 սենյականոց բնակարան 5 հարկանի քարե շենքի 1-ին հարկում, Դեմիրճյան 17 շենք:
Հեռախոսներ՝
58-18-41, 52-30-56

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

Առանձնատուն, 80 քառ. մ ընդհ.-ավտոտնակով եւ երկու բնակելի հարկով (առանց ներքին հարդարանքի), «Զվարթնոց» կինոթատրոնի մոտակայքում (Մոնումենտ): Կա նաեւ մրգատու ծառերով փոքրիկ այգի:

Զանգահարել 27 22 57 ժամը 10-16, 58 33 26 ժամը 18-23

«ՍՓՅՈՒՌ» ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ – ԱՆՎՃԱՐ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ ԳՈՐԾՈՂ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՌԱՋԱՐԿԻ ԵՎ ՊԱՀԱՆՋԱՐԿԻ ՄԱՍԻՆ ՀԵՌԱԽՈՍՈՎ 589167, 581251

«Պարբերական» հրատարակչության տպարան, Երեւան-23, Արշակունյաց 2 Գրանցման թիվ 65 Դասիչ 69149 Պատվեր 513 Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրված է տպագրության 11. 02. 1997 Գինը՝ 100 դրամ

digitised by A.R.A.R.@